ΕΠΙΣΗΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Ε'. – ΣΥΝΟΔΟΣ Α'.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Ν'.

Τρίτη 10 Φεβρουαρίου 1959

Ὥραν 6.50' μ.μ., ὁ Πρόεδρος κ. Κ. Γ. Ροδόπουλος, ἀνελθών ἐπὶ τῆς ἕδρας καὶ διαπιστώσας τὴν ὕπαρξιν ἀπαρτίας, κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει νὰ ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναβάλλεται προσωρινῶς ἡ ἐπικύρωσις τῶν πρακτικῶν τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Πρόεδρος. Οἱ βουλευταὶ κ. κ. Ι. Πασαλίδης, Κ. Δεσποτόπουλος, Ι. Δρακονέτης, Β. Ἐφραιμίδης, Κ. Κωνσταντάρας, Ι. Ζαΐμης, Ε. Σκούρας, Ι. Εὐαγγελίδης, Δ. Γιαχνῆς, Φ. Περισσοράτης, Α. Μπριλλάκης, Γ. Πρίφτης, Ι. Σιαφλέκης, Δ. Σπυρίδης, Ν. Σκοπούλης, Ε. Μπενᾶ, Δ. Παπαθανασόπουλος, Δ. Κελτεμλίδης, Χρ. Παγώνης, Μ. Κανιάρης, Β. Μπρακατσούλας, Χ. Φιλίππου, Γ. Κατσίμπας, Γ. Αὐγερόπουλος, Ι. Παπαδημητρίου, Γ. Παπαγεωργίου, Ν. Καπνίσης, Α. Τσιάντος, Γ. Εὐαγγέλου, Η. Ἡλιοῦ, Χ. Μπούσιος, Α. Παπαθανασίου, Α. Λασκαρίδης, Ι. Κοντουδάκης, Μ. Χριστογεώργος, Β. Θανασέκου, Α. Τσιπώρης, Α. Κολαμπᾶς, Ο. Ἀντώνογλου, Ε. Ρήγας, Κ. Τσιγάρας, Μ. Σεβάλου, Α. Καθαροσπόρης, Θ. Κεραμιτζόγλου, Κ. Χιωτάκης, Κ. Σωτηρίου, Σ. Καρασεβδάς, Ν. Κιτσίκης, Σ. Ἡλιόπουλος, Α. Κακκογιάννης καὶ Ε. Γιαρένης, καταθέτουσι προτάσεις νόμων 1) «περὶ κηρύξεως τῆς λήξεως τῆς ἀνταρσίας».

2) «Περὶ καταργήσεως τῆς ἰσχύος τοῦ Γ' 1946 Ψηφίσματος».

3) «Περὶ καταργήσεως τοῦ θεσμοῦ τῆς Διοικητικῆς ἐντοπίσεως».

4) «Περὶ ἀπολύσεως καταδίκων ὑπὸ ὅρον»

5) «Περὶ προστασίας τῆς Ἑλληνικῆς ἀγροτικῆς παραγωγῆς» καὶ

6) «περὶ αὐξήσεως τῶν μισθῶν τῶν ἐν δημοσίοις πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν ὑπαλλήλων».

Ἀνακοινοῦνται ὡσαύτως ὅτι :

Ὁ βουλευτὴς κ. Κ. Ἀθανασιάδης καταθέτει τροπολογίαν, ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ καταργήσεως διατάξεων τοῦ Δημοτικοῦ καὶ Κοινοτικοῦ Κώδικος κλπ.».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. Ι. Εὐαγγελίδης, Η. Ἡλιοῦ καὶ Σ. Καρασάββας, καταθέτουσι τροπολογίαν, ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ καταργήσεως διατάξεων τοῦ Δημοτικοῦ καὶ Κοινοτικοῦ Κώδικος κλπ.».

Ὁ βουλευτὴς κ. Ε. Ἀθανασάκος καταθέτει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου, «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ καταργήσεως διατάξεων τοῦ Δημοτικοῦ καὶ Κοινοτικοῦ Κώδικος κλπ.».

Ὁ βουλευτὴς κ. Δ. Βρανόπουλος, καταθέτει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἀντικαταστάσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ Ν. Δ. 3562)1956».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. Ι. Τριανταφυλλίδης, Α. Παπαθανασίου καὶ Ν. Παπαδημητρίου, καταθέτουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ὀργανώσεως τοῦ Ἀντικαρκινικοῦ Ἀγῶνος».

Ὁ βουλευτὴς Κερκύρας κ. Γ. Αὔχνος, καταθέτει ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Κοινότητος Περιβολίου Κερκύρας, πληγέντων ἐκ θεομηνιῶν καὶ ἀσθενειῶν τῆς ἐλαίας καὶ τῆς ἀμπέλου αἰτούντων χορήγησιν λιπασμάτων καὶ θειϊκοῦ χαλκοῦ ἐπὶ πιστώσει καὶ ρύθμισιν τῶν πρὸς τὴν ΑΤΕ χρεῶν των.

Ὁ βουλευτὴς Τρικάλων κ. Ν. Ἔξαρχος, καταθέτει ἀναφορὰν 18 οἰκογενειῶν προσφύγων ἐκ Μ. Ἀσίας καὶ Ρωσίας κατοίκων Τρικάλων αἰτουσῶν συμπληρωματικὸν δάνειον πρὸς ἀποπεράτωσιν τῶν οἰκιῶν των, ἀπαλλασσομένων τῆς ὑποβολῆς τῶν τίτλων κυριότητος, ὡς ἐγένετο καὶ διὰ τὸ πρῶτον δάνειον.

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. Γ. Πρίφτης καὶ Ι. Δρακονέτης, καταθέτουν ἀναφορὰν τῆς Ἑνώσεως Γεωργικῶν Ἐλαιοπαραγωγικῶν Συν)σμῶν Κερκύρας αἰτούσης τὴν ἀναστολὴν εἰσπράξεως τῶν δαπανῶν διὰ πειραματικὴν καταπολέμησιν τοῦ δάκου κατὰ τὴν περίοδον 1956—57 καὶ καταβολὴν τούτων κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος ἰσοδυνάμως.

Ὁ βουλευτὴς Πειραιῶς κ. Γ. Ἀράπης, καταθέτει ἀναφορὰν τῶν ὁδηγῶν καὶ εἰσπρακτόρων Λεωφορείων Αὐτοκινήτων Πειραιῶς αἰτούντων κατάργησιν τοῦ Νόμου 3239) 1955 «περὶ Συλλογικῶν Συμβάσεων», αὔξησιν τῶν μισθῶν κατὰ 30 ο)ο καὶ τῶν συντάξεων κατὰ 50 ο)ο.

Ὁ βουλευτὴς Λέσβου κ. Μ. Γαληνός, καταθέτει ἀναφορὰν τοῦ Προέδρου τῆς Τοπικῆς Ἑνώσεως Δήμων καὶ Κοινοτήτων Λέσβου αἰτούντος ὅπως συμπεριληφθῇ ἡ Λέσβος εἰς τὸ Τουριστικὸν Πρόγραμμα.

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. Ι. Σιαφλέκης, Ε. Σκούρας καὶ Α. Τσιάντος, διὰ τηλεγραφημάτων των αἰτοῦσι συγκέντρωσιν τῆς ἀδιαθέτου παραγωγῆς βάμβακος τῆς περιφερείας Ἀλμυροῦ εἰς τιμὰς ἱκανοποιητικάς.

Ὁ βουλευτὴς Δράμας κ. Π. Πινάτσης, καταθέτει ἀναφορὰν Ν. Γεωργιάδου, Ι. Καλαϊτζίδη, Ν. Ἐλευθεριάδου, Ἡλ. Ποτουρίδη, Εὐρ. Παπαδοπούλου, Ι. Σελαλμαζίδη, Ἐλ. Τοπτσίδου, Βεν. Παυλίδη καὶ ἑτέρων εἴκοσι κατοίκων συνοικισμῶν τῆς ἀκριτικῆς Κοινότητος Σιδηρονέρου ἐντελῶς ἀπόρων καὶ ἀστέγων αἰτούντων νὰ ἐνισχυθοῦν διὰ τοῦ ἐκ 16.000 δραχμ. κονδυλίου τῆς αὐτοστεγάσεως πρὸς ἀπόκτησιν στέγης δοθέντος ὅτι τὸ πενιχρὸν εἰσόδημά των καὶ τὸ χαμηλὸν βιοτικόν των ἐπίπεδον δὲν τοὺς παρέχουν τὴν πρὸς τοῦτο δυνατότητα.

Πρόεδρος. Εἰσερχόμεθα εἰς τὴν

ΗΜΕΡΗΣΙΑΝ ΔΙΑΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΑΝΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Θὰ συζητηθῶσιν αἱ πρὸς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ἐργασίας ἀπευθυνόμεναι ἀναφοραὶ καὶ ἐρωτήσεις.

Ο κ. Βρανόπουλος έχει τον λόγον επί αναφοράς της Ενώσεως Συνταξιούχων Ι.Κ.Α. Εύβοίας εν σχέσει με τον περιορισμόν των παρεχομένων υπό του Ι.Κ.Α. διευκολύνσεων εις οφειλέτας του.

Δ. Βρανόπουλος. Κύριε Πρόεδρε, θα παρεκάλουν τον αξιότιμον κ. Υπουργόν επί της Εργασίας να εξετάση μετά συμπαθείας το δίκαιον αίτημα των συνταξιούχων του Ι.Κ.Α. Εύβοίας. Επαφιέμεθα εις την ορθήν κρίσιν και ελπίζομεν, ότι ο κ. Υπουργός θα επιδείξη άμεριστον το ενδιαφέρον του διά την τακτοποίησιν του εν λόγω αιτήματος.

Α. Δημητράτος (Υπ. Εργ.). Η Κυβέρνησις έχει υπ' όψιν της την υφισταμένην πραγματικότητα εις το Ι.Κ.Α. και όλαι αι ενέργειαί της τείνουν εις περισυλλογήν και την βελτίωσιν των ασφαλιστικών πραγμάτων. Υπό το πνεύμα τούτο και εντός των οικονομικών δυνατοτήτων εξετάζει και τα ζητήματα του ενδιαφέροντος συνταξιούχου.

Πρόεδρος. Ο κ. Γιαγκής έχει τον λόγον επί αναφοράς οικοδομικών σωματείων Καλαμών εν σχέσει με την τροποποίησιν του Νόμου 3239)53 και την αναδιοργάνωσιν του θεσμού του Ι.Κ.Α.

Δ. Γιαγκής. Το παρελθόν καλοκαίρι, κ. Πρόεδρε, εγένετο μία συγκέντρωσις των εργαζομένων εις οικοδομικάς εργασίας της πόλεως των Καλαμών. Εκ της συγκεντρώσεως ταύτης ενεκρίθη ψήφισμα το οποίον μας απεστάλη και το καταθέσαμεν συνηγοροῦντες γιά την επίλυσιν των εν αὐτῷ δικαίων αιτημάτων. Μεταξύ των αιτημάτων αὐτῶν είναι το τοιοῦτον της μειώσεως του ορίου ηλικίας των εργαζομένων εις τας οικοδομικάς εργασίας, διότι δεν είναι δυνατόν, και δεν πιστεύω κανείς από αὐτὴν την αἴθουσα νά πιστεύη, ότι είναι δυνατόν οι άνθρωποι αὐτοί πέραν του 55ου έτους νά εργάζωνται ὡς μπετατζῆδες, ὡς κτίστες ἢ καλουπιτζῆδες κλπ. εἰς μέγα ὕψος τὸ ὁποῖον παρατηροῦμεν ἡμερον εἰς τὰς ἀνεγειρομένας οἰκοδομάς. Δι' αὐτό, κ. Πρόεδρε, ἐχομεν καὶ τὰ περισσότερα ἀτυχήματα εἰς τοὺς οἰκοδόμους, διότι ὑποχρεοῦνται οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ λόγῳ τῆς μὴ μειώσεως τοῦ ὁρίου τῆς ἡλικίας νὰ ἐργάζωνται εἰς ἡλικίαν 60 καὶ 65 ἐτῶν μὲ τραγικὰ ἀποτελέσματα ἀτυχημάτων. Ἐπίσης οἱ διάφοροι ἐργολάβοι οἰκοδομῶν δὲν δέχονται εἰς τὰς οἰκοδομικὰς ἐργασίας τους ἡλικιωμένους, πρᾶγμα ποὺ τοὺς στερεῖ τὴν δυνατότητα συμπληρώσεως τῶν προϋποθέσεων συνταξιοδοτήσεως. Γι' αὐτὸ πρέπει νὰ ληφθῇ μέριμνα, ὅπως ἀνεξαρτήτως τῶν προϋποθέσεων τοῦ Α. Ν. 1846)51, ἐφ' ὅσον πραγματοποιήσουν τοὐλάχιστον 7ὸν ἡμερομίσθια μέχρι τῆς αἰτήσεως συνταξιοδοτήσεως νὰ χορηγῆται σύνταξις εἰς αὐτούς. Πρέπει, λοιπόν, νὰ μειωθῇ τὸ γρηγορώτερον τὸ ὅριον ἡλικίας εἰς τὸ ὄλον ἔτος γιὰ τοὺς ἐργαζομένους εἰς τοὺς κλάδους αὐτούς.

Πέραν αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐκδοσιν τῆς ἀδείας οἰκοδομῆς καταβάλλονται προκαταβολικῶς ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν ὡρισμένα χρήματα εἰς τὸ Ι.Κ.Α. Αὐτὰ εἶναι αἱ ὑπὲρ ἀγνώστων εἰσπραχθεῖσαι εἰσφοραί. Ἐπειδὴ τὰ χρήματα αὐτὰ τοῦ Ι.Κ.Α. εἶναι ἀπὸ τὸν ἱδρῶτα καὶ ἀπὸ χέρια τῶν οἰκοδόμων, γι' αὐτὸ πρέπει νὰ καταλογισθοῦν ὑπὲρ τῶν οἰκοδόμων ἐπικολλώμενες ἀναλόγων ἐνσήμων ἐπὶ τῶν βιβλιαρίων των. Ἤδη αὐτῶν, εἴμεθα μάρτυρες τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1958, κατὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων, τῶν διαμαρτυριῶν τῶν οἰκοδομικῶν σωματείων ποὺ ζητοῦσαν γιὰ τοὺς ἐργαζομένους οἰκοδόμους δῶρον τῶν ἑορτῶν ὅπως πέρνουν ὅλοι οἱ ἄλλοι ἐργαζόμενοι. Ἐπίσης οἱ οἰκοδόμοι δὲν πέρνουν οὔτε ἐπίδομα ἀνεργίας, διότι οἱ ἄνεργοι οἰκοδόμοι δὲν ἀναγράφονται εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας των. Γι' αὐτοὺς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας εἶναι ὁ πρὸ τῆς Δημαρχίας χῶρος καὶ ὡρισμένα καφενεῖα ποὺ εἶναι πιάτσες δουλιᾶς. Θὰ πρέπει κατὰ συνέπειαν, κ. Ὑπουργέ, νὰ ρυθμισθῇ νομοθετικῶς τὸ ζήτημα τοῦ δώρου τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Πάσχα, διὰ νὰ παύσουν τοῦ λοιποῦ τὰ δίκαια παράπονα μιᾶς συμπαθεστάτης τάξεως. Ἐπίσης διὰ τοῦ ψηφίσματος, ζητεῖται ἡ ἐπέκτασις τοῦ Ἐπικουρικοῦ Ταμείου Δομικῶν καὶ Ξυλουργικῶν Ἐργασιῶν εἰς τὴν πόλιν τῶν Καλαμῶν.

Α. Δημητράτος (Ὑπουργὸς Ἐργασίας). Οἱ οἰκοδόμοι, κατ' ἐξοχὴν δημιουργικὴ τάξις, γνωρίζουν τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Κυβερνήσεως, ἡ ὁποία μὲ τὴν ἀνασυγκρότησιν τοῦ Ταμείου Δομικῶν καὶ Ξυλουργικῶν Ἐργασιῶν, ὁλοκλήρωσε τὴν ἀσφάλισίν των καὶ τοὺς ἐξησφάλισεν ἕνα καλύτερον μέλλον. Τὸ ἐνδιαφέρον ὅμως τοῦτο ἐπεκτείνεται καὶ εἰς τὸ ὑφιστάμενον αἴτημα τῆς κατανομῆς ὑπὸ τοῦ ΙΚΑ τῶν εἰσπραχθεισῶν εἰσφορῶν ὑπὲρ ἀγνώστων ἐργατῶν συνεπείᾳ ἐπιβολῶν. Διὰ τὴν ἱκανοποίησιν τοῦ αἰτήματος τούτου προβλέπεται ἡ ὀναγωρίσεις ἡμερῶν ἀπασχολήσεως, ἐφ' ὅσον οὗτοι ἔχουν διανύσει πράγματι τὸν σχετικὸν χρόνον ἐν τῇ ἀσφαλίσει. Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν ἤδη συντελεῖται ἡ ἀπαραίτητος προεργασία, μετὰ τὸ πέρας τῆς ὁποίας θὰ κοινοποιηθῶσιν εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους οἱ ἀτομικοὶ των λογαριασμοί. Εἰς περίπτωσιν ἀντιρρήσεων τούτων πρὸς τὰ δεδομένα τῆς ἀναγνωρίσεως ἡμερῶν ἐργασίας δύνανται νὰ ὑποβάλουν σχετικὴν ἔνστασιν. Ἐπειδὴ ὅμως, ὡς πρὸς τοὺς οἰκοδόμους, ἡ τοιαύτη λύσις δημιουργεῖ ὄγμα παράπονα, ὡς γνωρίζουν οἱ ἐνδιαφερόμενοι Κυβερνητικοὶ βουλευταί, οἵτινες μὲ ἐπεσκέφθησαν μὲ Ἐπιτροπὰς ἀμέσως ἐνδιαφερομένων, καταρτίζεται σχέδιον νόμου διὰ τοῦ ὁποίου προβλέπεται ὑπὸ ὡρισμένας, βεβαίως, προϋποθέσεις ἡ κατανομὴ τῶν εἰσπραχθεισῶν δι' ἐπιβολῆς εἰσφορῶν εἰς τοὺς δικαιούχους ἠσφαλισμένους ἀπὸ τὸ ἔτος 1950 καὶ ἐντεῦθεν. Εἰς ἕναν ἕκαστον τῶν ἠσφαλισμένων οἰκοδόμων διὰ τοῦ ἐν λόγῳ μέτρου, θὰ ἀναγνωρισθῇ ἐπὶ πλέον σημαντικὸς ἀριθμὸς ἡμερῶν ἐργασίας.

Πρόεδρος. Ὁ κ. Καπνίσης ἔχει τὸν λόγον ἐπὶ ἀναφορᾶς τῶν συνταξιούχων αὐτοκινητιστῶν Χαλκίδος, αἰτούντων τὴν αὔξησιν τῶν συντάξεών των κλπ.

Π. Καπνίσης. Κύριε Πρόεδρε, οἱ συνταξιοῦχοι αὐτοκινητισταὶ Χαλκίδος, ζητοῦν τὴν βελτίωσιν τῆς πενιχροτάτης συντάξεώς των ἡ ὁποία κυμαίνεται μεταξὺ τῶν 150—400 δραχμῶν μηνιαίως. Οἱ συνταξιοῦχοι αὐτοὶ δὲν ζητοῦν τίποτε ἄλλο, παρὰ νὰ τύχουν τῆς αὐτῆς μεταχειρίσεως μὲ τοὺς ἄλλους συνταξιούχους.

Εἰς τὴν προηγουμένην Κυβέρνησιν, ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργός, ἐξ ἀφορμῆς ἐρωτήσεως συναδέλφων ὑπεσχέθη ὅτι θὰ κατεθέσῃ σχετικὸν νομοσχέδιον. Ἐπίσης ἔχουν δοθῇ πολλαὶ ὑποσχέσεις ἀπὸ τοὺς ἁρμοδίους Ὑπουργοὺς διὰ τὴν λύσιν τοῦ σοβαροῦ αὐτοῦ ζητήματος τῶν συνταξιούχων αὐτοκινητιστῶν. Αἱ ὑποσχέσεις ὅμως ἔμειναν μόνον ὑποσχέσεις. Δυστυχῶς μέχρι σήμερον οὐδὲν τοιοῦτον νομοσχέδιον κατετέθη. Παρακαλοῦμεν τὸν ἀξιότιμον κ. Ὑπουργὸν τῆς Ἐργασίας, ὅπως πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα ἂν πρόκειται νὰ ἱκανοποιήσῃ τὸ δίκαιον αἴτημα τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος συνταξιούχων αὐτοκινητιστῶν τῆς χώρας.

Ν. Καθαροσπόρης. Κύριε Πρόεδρε, ὅπως εἶναι γνωστὸν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1957 εἶχε καταρτισθῇ νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον προέβλεπε τὴν αὔξησιν τῶν συντάξεων τῶν αὐτοκινητιστῶν. Τὸ νομοσχέδιον ἅμως αὐτὸ δὲν κατετέθη, διότι ὡς ἐδήλωσε τότε ὁ κ. Ὑπουργός ἔπρεπε νὰ ἀκουσθοῦν καὶ αἱ ἀπόψεις τῶν ἰδιοκτητῶν αὐτοκινητιστῶν, οἱ ὁποῖοι εἶναι ἠσφαλισμένοι εἰς τὸ αὐτὸ Ταμεῖον. Ἂν καὶ παρῆλθον δύο χρόνια ἀπὸ τότε, δυστυχῶς δὲν κατετέθη εἰσέτι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἐξακολουθοῦν νὰ δίδωνται πενιχρόταται συντάξεις 150—400 δρχ. Θὰ παρεκάλουν τὸν ἀξιότιμον κ. Ὑπουργὸν ὅπως ἐνδιαφερθῇ καὶ εἰσαγάγῃ τὸ ταχύτερον σχετικὸν νομοσχέδιον πρὸς ἀνακούφισιν τῆς συμπαθεστάτης τάξεως τῶν αὐτοκινητιστῶν ποὺ ἠνάλωσαν τὴν ζωήν των εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ συνόλου.

Δ. Καρακουλουξῆς. Συνιστῶ καὶ ἐγώ, κ. Πρόεδρε, τὴν ἐν λόγῳ ἀναφορὰν τῶν αὐτοκινητιστῶν Χαλκίδος καὶ παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργόν, ὅπως φέρῃ τὸ ταχύτερον τὸ σχετικὸν διὰ τὴν ρύθμισιν τοῦ θέματος τούτου νομοσχέδιον.

Εἶναι κρῖμα οἱ ἄνθρωποι τοῦ μόχθου νὰ συνταξιοδοτοῦνται μὲ τὸ πενιχρότατον ποσὸν τῶν 150 δραχμῶν μηνιαίως.

Α. Δημητράτος (Ὑπ. Ἐργασίας). Κύριε Πρόεδρε, τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας ἀπὸ τινων μηνῶν συνεκρότησεν εἰδικὴν ἐπιτροπὴν μὲ σκοπὸν τὴν μελέτην τῶν θεμάτων ποὺ ἐνδιαφέρουν τὴν συμπαθῆ τάξιν τῶν αὐτοκινητιστῶν. Ἡ ἐπιτροπὴ ἀπηρτίσθη ἀπὸ ἐκπροσώπους τῶν αὐτοκινητιστῶν καὶ βοηθεῖται ἀπὸ τὸ Συμβούλιον τοῦ ταμείου συντάξεως αὐτοκινητιστῶν. Ἡ Ἐπιτροπὴ πρόκειται κατ' αὐτὰς νὰ συμπληρώσῃ τὸ ἔργον της καὶ ἐν συνεχείᾳ θὰ καταθέσῃ τὰ πορίσματά

της. Ταῦτα ἀνεκοίνωσε καὶ εἰς τὸν βουλευτὴν Κιλκὶς κ. Παπαδόπουλον ὅστις μὲ ἐπεσκέυθη μὲ ἀντιπροσώπους τῶν ἐνδιαφερομένων τάξεων, διὰ νὰ ζητήσῃ τὴν ρύθμισιν τοῦ ζητήματος τῆς αὐξήσεως τῶν συντάξεων τῶν αὐτοκινητιστῶν. Ἀλλά, κύριοι βουλευταί, τὸ θέμα εἶναι οἰκονομικόν. Θὰ πρέπει προηγουμένως νὰ ὑποβληθοῦν τὰ πορίσματα τῆς ἐπιτροπῆς ἀπὸ τὰ ὁποῖα θὰ ἐξαρτηθῇ ἡ δυνατότης τῆς βελτιώσεως τῶν συντάξεων, διὰ τῆς ἀναδιοργανώσεως τοῦ ταμείου τῶν αὐτοκινητιστῶν.

Ἡ ἀναφορὰ τῆς Ὁμοσπονδίας ἐπαγγελματιῶν καὶ βιοτεχνῶν Αἰγίου, περὶ διαγραφῆς τῶν ἀναδρομικῶν ὀφειλῶν πρὸς Ο.Ε.Κ. διαγράφεται λόγῳ ἀπουσίας τοῦ ἐπ' αὐτῆς ἐγγεγραμμένου βουλευτοῦ κ. Δρούλια.

Ἐπίσης διαγράφονται αἱ ὑπὸ τοῦ κ. Ἀλλσμανῆ κατατεθεῖσαι ἀναφοραὶ 1) τῆς Πανελληνίου Ὁμοσπονδίας Συλλόγων προσωπικοῦ Ι.Κ.Α., περὶ χορηγήσεως κρατικῆς ἐνισχύσεως εἰς τὸ Ι.Κ.Α., 2) ἀναφορὰ τῆς Ἑνώσεως τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν Μπετὸν—Ἀρμὲ περὶ ρυθμίσεως διαφόρων αἰτημάτων των, 3) ἡ ἀναφορὰ τοῦ Συλλόγου Ἐμποροϋπαλλήλων Πατρῶν περὶ καθορισμοῦ 8ώρου εἰς τὰ ἐμπορικὰ καταστήματα, 4) ἡ ἀναφορὰ τοῦ Συνεδρίου προσωπικοῦ φιλανθρωπικῶν καὶ νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς περὶ καταργήσεως τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν.Δ. 2655/53 κλπ. λόγῳ ἀπουσίας τούτου.

Πρόεδρος. Ὁ κ. Ἐφραιμίδης ἔχει τὸν λόγον ἐπὶ ἐρωτήσεώς του σχετικῶς μὲ τὴν ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τῆς ἐπιθεωρήσεως Κ. Καραμητσάνη ἀτασθαλίας ὡς Προέδρου τῆς τοπικῆς ἐπιτροπῆς Θεσσαλονίκης.

Β. Ἐφραιμίδης. Κύριε Πρόεδρε, ἡ περίπτωσις, ἥτις ἀναφέρεται εἰς τὴν ἀναφοράν μας, εἶναι μία ἀπὸ τὰς πολλὰς περιπτώσεις, ἡ ὁποία ἀφορᾷ ζητήματα προστασίας τῶν πόρων ταμείων ἀσφαλίσεων τῶν ἐργαζομένων. Οἱ πόροι τοῦ ταμείου ἀσφαλίσεως ἐργατῶν μετάλλου εἰγένοντο ἀντικείμενον ἀνωμάλου καὶ οὐχὶ κανονικῆς διαχειρίσεως. Ἐγένοντο δὲ καὶ σχετικαὶ καταγγελίαι διὰ τοῦ Τύπου. Εἰς τὰς καταγγελίας αὐτὰς ἀτυχῶς, δὲν ὑπῆρξε καμμία ἀπάντησις ἐκ μέρους τῶν ἁρμοδίων καὶ κατὰ συνέπειαν προεκλήθη ἀνησυχία τῶν ἐνδιαφερομένων ἡ ὁποία ἦτο δεδικαιολογημένη.

Συνέπεια ὅλων αὐτῶν ἦτο ἡ ὑποβολὴ τῆς ἐν λόγῳ ἐρωτήσεως διὰ νὰ δοθῇ εὐκαιρία εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν Ἐργασίας ὅπως δώσῃ μίαν ἀπάντησιν πῶς ἔχουν τὰ κατὰ τὴν διαχείρισιν τῶν πόρων τῶν ταμείων καὶ ἐὰν ἔχουν ληφθῇ μέτρα κατὰ τῶν ὑπευθύνων, συγκεκριμένως τοῦ ἐν λόγῳ ταμείου, ὡς καὶ ὅλων τῶν ἀσφαλιστικῶν ταμείων.

Ε. Γιαρένης. Κύριε Πρόεδρε, δικαίως ὁ ἐργαζόμενος κόσμος τῆς Θεσσαλονίκης ἀνησυχεῖ ἀπὸ τὰς καταγγελίας τοῦ τύπου διὰ τὰς ἀτασθαλίας αἱ ὁποῖαι ἔλαβον χώραν εἰς τὸ ταμεῖον των. Ὁ κ. Ὑπουργὸς θὰ πρέπει νὰ δώσῃ μίαν συγκεκριμένην ἀπάντησιν διὰ νὰ γνωρίζουν οἱ ἐργαζόμενοι πῶς γίνεται ἡ διαχείρισις τῶν θεμάτων των.

Γ. Εὐαγγέλου. Κύριε Πρόεδρε, τὴν ἐρώτησιν μας αὐτὴν κατεθέσαμεν πρὸ 4 μηνῶν. Εἰς τὰς καταγγελίας τῶν ἐργατῶν μετάλλου συνέβησαν ἀτασθαλίαι ἀπὸ τὸν διευθυντὴν αὐτόν. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν γνωρίζομεν περὶ τίνος ἐπρόκειτο ἐπεβάλαμεν τὴν παροῦσαν ἐρώτησιν. Πέραν αὐτῶν, ὁ ἐν λόγῳ ἐπιθεωρητὴς τῆς ἐργασίας φέρων ὡς ἄρθρο τὸ γεγονὸς τῆς δημοσιότητος τῶν καταγγελλομένων, ἐστράφη πρὸς ἄλλην κατεύθυνσιν διὰ νὰ δημιουργήσῃ ἀντιπερισπασμὸν καὶ νὰ καλύψῃ τὰς ἀτασθαλίας. Ἐπροκάλεσε διὰ τοῦ νομάρχου Θεσσαλονίκης τὴν ἀνάμιξιν εἰς τὰ τῆς Διοικήσεως τῶν Ἐμποροϋπαλλήλων Θεσσαλονίκης καὶ καθήρεσε τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ταύτης. Μετέβη εἰς τὴν Δράμαν ὅπου ὁμοίως διὰ ἀποφάσεως τοῦ Νομάρχου καθήρεσε τὴν Διοίκησιν τοῦ Ἐργατικοῦ Κέντρου, ἐπεμβάσεις αἱ ὁποῖαι ἔχουν προκαλέσει πραγματικὸν σάλον εἰς τὸ συνδικαλιστικὸν κίνημα καὶ ἐκθέτουν τοῦτο διεθνῶς. Ἀναφέρω ἕνα παράδειγμα. Τὸ Ταμεῖον μετάλλου ἀνεγειρει ἕνα ξενοδοχεῖον ἐνταῦθα τὸ ὁποῖον θὰ στοιχίσῃ 60.000.000. Γίνονται τοιαῦται ἐπενδύσεις ἐκ μέρους τοῦ ταμείου αὐτοῦ ἐνῶ οἱ συνταξιοῦχοι του πένονται.

Διὰ τοὺς λόγους αὐτούς, κ. Ὑπουργέ, παρακαλῶ νὰ ἐνδιαφερθῆτε διὰ τὴν τύχην τῶν πόρων τοῦ ταμείου ἐργατῶν μετάλλου καὶ νὰ ἀποκλείσητε τὴν δραστηριότητα τοῦ κ. Καραμητσάνη ὁ ὁποῖος ἔχει ἐντείνει τὴν δραστηριότητά του καὶ εἰς ἄλλους κλάδους.

Α. Δημητράτος (Ὑπ. Ἐργασίας). Κύριοι βουλευταί, ὅσον ἀφορᾷ τὸ πρῶτον θέμα μεταξὺ δύο ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου εἰς τὴν Θεσσαλονίκην ἔχουν ἀναφυῆ διενέξεις, αἱ ὁποῖαι κατέληξαν εἰς ἀλληλομηνύσεις. Κατόπιν τούτου διετάχθη διοικητικὴ ἀνάκρισις, ὥστε ἐὰν διαπιστωθοῦν αἱ εὐθῦναι νὰ ἐπεβληθοῦν αἱ δέουσαι κυρώσεις. Διὰ τὸ δεύτερον θέμα τὴν ὑπόθεσιν δηλαδὴ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Μετάλλου καὶ περὶ τῶν λεχθέντων περὶ καταχρήσεων ἔχω νὰ εἰπω ὅτι δὲν εὐσταθοῦν. Τοὐλάχιστον ἀπὸ τὸν διενεργηθέντα ἔλεγχον ὑπὸ ὑπαλλήλου ἀποσταλέντος πρὸς τοῦτο εἰς Θεσσαλονίκην δὲν βγαίνει τοιοῦτον συμπέρασμα. Τρίτον, διὰ τὸ θέμα τῶν παρεμβάσεων εἰς τὰ σωματεῖα θέλω νὰ ἐπιμείνω εἰς τὴν ἀρχικὴν δήλωσιν τὴν ὁποίαν ἔκαμα πρὸς τὸ Σῶμα, ὅτι δηλαδὴ τὸ Ὑπουργεῖον δὲν ἐπεμβαίνει εἰς τὰ ἐσωτερικὰ τῶν σωματείων καὶ τῶν ὀργανώσεων, εἶναι ὅμως ὑποχρεωμένον νὰ ἀσκῇ τὸν ἔλεγχον καὶ τὴν παρακολούθησιν σύμφωνα μὲ τὰς ἐπιταγὰς τοῦ νόμου. Εἰς τὸν Σύλλογον Ἐμποροϋπαλλήλων Θεσσαλονίκης ἀπὶ παραδείγματι, ἡ ἀνάμιξις τοῦ Ὑπουργείου δὲν εἶχε σκοπὸν παρεμβάσεως καὶ τὰ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἀναφερόμενα παράπονα περὶ παρεμβάσεων δὲν εὐσταθοῦν καὶ ἀποτελοῦν ὑπερβολάς. Ἐπειδὴ ὅμως τὰ κεφάλαια τοῦ Συλλόγου ἀντὶ νὰ κατατίθενται εἰς τὰς Τραπέζας μετετρέποντο εἰς χρυσᾶς λίρας, ἐκίνησαν τὴν προσοχὴν ὡρισμένων μελῶν τοῦ Συλλόγου Ἐμποροϋπαλλήλων Θεσσαλονίκης, οἱ ὁποῖοι καὶ ἐξέφρασαν τὴν ἀνησυχίαν των διὰ τὸν κίνδυνον ἐνδεχομένων καταχρήσεων. Τέλος, διὰ τὸ ἄλλο θέμα τῶν διαφόρων Ταμείων θέλω νὰ διαβεβαιώσω τὴν Βουλὴν ὅτι ὁ ἔλεγχος εἰς τοὺς ἀσφαλιστικοὺς ὀργανισμοὺς γίνεται μὲ σύστημα καὶ κλιμακιδών. Ὁρκωτοὶ λογισταὶ καὶ τὸ Ὑπουργεῖον ἀσχολοῦνται μὲ τὸν ἔλεγχον τῶν ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν, ἵνα φέρουν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τυχὸν ὑφισταμένας καταχρήσεις ἢ νὰ διαπιστεύσουν ὅλα ὅσα κατὰ καιροὺς περὶ καταχρήσεων καὶ τὰ τοιαῦτα λέγονται.

Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Πρόεδρος. Παρελθούσης τῆς ὥρας συζητήσεως ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων, εἰσερχόμεθα εἰς τὴν

ΗΜΕΡΗΣΙΑΝ ΔΙΑΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΕΠΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Συνεχίζεται ἡ ἐπερώτησις περὶ Τύπου.

Κύριοι βουλευταί, θὰ ἤθελα νὰ παρακαλέσω τὸ Σῶμα νὰ τελειώσωμεν ἀπόψε τὴν ἐπερώτησιν τοῦ Τύπου. Τοῦτο νομίζω συνάδει καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ Σώματος καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου. Ἐπαναλαμβάνω, ἔκλεισιν κάμω. Περιττεύω εἶναι ζήτημα Κυβερνήσεως καὶ ἀντιπολιτεύσεως.

Ὁ κ. Ἡλιού ἔχει τὸν λόγον.

Η. Ἡλιού. Κύριοι συνάδελφοι, εἶναι φανερὸν ὅτι τὸ θέμα τοῦ Τύπου οὔτε ἐξηντλήθη οὔτε ἐξεκαθαρίσθη. Καὶ δὲν πρόκειται νὰ ἐξαντληθῇ ἐὰν δὲν παραχωρηθοῦν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Ἀντιπροσωπείαν οἱ πλήρεις φάκελλοι ποὺ περιέχουν ὅλα τὰ δεδομένα τοῦ προβλήματος.

Καὶ μάλιστα δὲν ἔχει ἐκκαθαρισθῇ καὶ ἕνα ἄλλο θέμα, ἐὰν δηλαδὴ εἶναι δικαίωμα τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἀρνῆται τὴν προσκόμισιν στοιχείων καὶ νὰ ἀσκῇ οὕτω πράττουσα πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Ἀντιπροσωπείαν, παραλείπουσα ἐπὶ θεμάτων, τὰ ὁποῖα εἶναι φανερὸν ὅτι δὲν ἔχουν ἐμπιστευτικὸν χαρακτῆρα νὰ ἐκτελέσῃ τὸ καθῆκόν της. Αὐτό, ἐπαναλαμβάνω, εἶναι τὸ παρεμπίπτον ζήτημα ποὺ ἀνέκυψε, χωρὶς καὶ αὐτὸ νὰ ἐκκαθαρισθῇ. Δὲν καθορίζεται ἄλλωστε πλήρως τὸ θέμα πρὶν ἢ γίνῃ γνωστὸν ὄχι διὰ διακηρύξεως ἢ διαβεβαιώσεων, ἀλλὰ δι' ἐμπράκτου καταδολῆς, ὅτι ὅσα εἰσεπράχθησαν ἀνωμάλως θὰ ἐπιστραφοῦν.

Ἐνῶ δὲν ἐξεκαθαρίσθη πλήρως τὸ θέμα, ἐν τούτοις, πλούσιον ὑλικὸν προσεκομίσθη κατὰ τὴν συζήτησιν καὶ ἀπεδείχθη ὅτι εἶχε δίκαιον ἡ ἀντιπολίτευσις, κατηγοροῦσα τὴν Κυβέρνησιν διὰ σκανδαλώδεις παροχὰς πρὸς ἐφημερίδας. Τὰ ἀποκαλυφθέντα, ἂν δὲν ἀποτελοῦν ὁλόκληρον τὴν ἀλήθειαν ἀλλὰ τμῆμα αὐτῆς, εἶναι σημαντικά. Ἀπεδείχθη ἐκ τῆς συζητήσεως, ὅτι ὡρισμένοι ὀργανισμοὶ δημοσιογραφικοὶ εἰσέπρα-

ξαν ποσά 60 καὶ 80.000 χρυσῶν λιρῶν, ἕνα ἀποκτήσουν κτίρια καὶ μηχανικὰς ἐγκαταστάσεις. Ἀπεδείχθη ἐπίσης, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἠκολούθησε τακτικὴν εὐνοίας πρὸς τὰς κυβερνητικὰς ἐφημερίδας. Ἐπὶ παραδείγματι, 5 κυβερνητικαὶ ἐφημερίδες ἔλαβον 48 ἑκατομμύρια δραχμάς, ἐνῶ ἐξ ἀντιστοίχου 5 ἀντικυβερνητικαὶ ἐφημερίδες ἔλαβον 5.384.000. Συνολικά, ἐπὶ 89.739.000 ποὺ ἀνωμολογήθησαν ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν, τὰ 74.398.000 ἐδόθησαν εἰς φιλοκυβερνητικὰς ἐφημερίδας.

Ν. Μπακόπουλος. Ἀναλύσεις κάμνετε;

Η. Ἡλιού. Ἁπλῶς ἄθροισιν τῶν ἀριθμῶν ποὺ μᾶς ἔδωσεν ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐπὶ τοῦ Τύπου.

Α. Σχινᾶς. Πότε, κ. Ἡλιού, εἰσεπράχθησαν τὰ ποσὰ αὐτά, ἐννοῶ χρονολογικῶς.

Η. Ἡλιού. Κύριε συνάδελφε, ἐγὼ ἤθροισα τὰ κονδύλια ποὺ ἀνεκοίνωσαν οἱ κύριοι Ὑπουργοί. Σκοπός μου δὲν εἶναι καὶ δὲν θέλω νὰ ἐγκύψω εἰς τὴν ἀναζήτησιν πότε ἐδόθησαν. Δὲν εἶναι αὐτὸ τὸ θέμα μου. Πάντως, ὅσα ἔγιναν γνωστά, ἐδημιούργησαν ἕνα πελώριον ἠθικὸν ζήτημα, τὸ συγκινεῖ εὐρύτατα τὸν Ἑλληνικὸν λαόν. Ἐπληροφορήθη ὁ Ἑλληνικὸς λαός, ὅτι ἡ συμπολιτευτικὴ διάθεσις καὶ ἡ χρυσαλέα πατριοδοκαπηλεία ἀπέφεραν οἰκονομικὰ ὠφελήματα. Δὲν σκέπτομαι νὰ ἐπιμείνω εἰς τὸν τομέα αὐτόν.

Θὰ ἤθελα νὰ προχωρήσωμεν περισσότερον, διὰ νὰ ἴδωμεν πέραν τοῦ τομέως τῶν ἀνεπιτρέπτων ἢ καὶ σκανδαλωδῶν παροχῶν, καὶ ἂν ἀκόμη δὲν ὑπῆρχε τίποτε τὸ μὴ νόμιμον, καμμία εἰδικὴ μεταχείρισις καὶ διάκρισις, ὅτι ἡ κατάστασις τοῦ Τύπου, ὅπως ἐνεφανίσθη καὶ ἀπὸ τῆς κυβερνητικῆς πλευρᾶς, παρουσιάζει τὴν παραμόρφωσιν τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος καὶ τὴν ἐκφύλισίν του εἰς πλουτοκρατικὸν καὶ ὀλιγαρχικόν. Ποῖον εἶναι τὸ κοινωνικὸν περιεχόμενον, τὸ ὁποῖον ἐξυπηρετεῖ τὸ δικαίωμα τῆς ἐλευθεροτυπίας καὶ δικαιολογεῖ τὰς παρασχεθείσας συνταγματικὰς ἐγγυήσεις; Εἶναι ἡ ἐλευθέρα διακίνησις τῶν στοχασμῶν, ἡ πολιτικὴ διαπαιδαγώγησις τοῦ λαοῦ, ἡ διαφώτισις τοῦ λαοῦ, ἡ ἀντιπαράθεσις τῶν ἀντιθέτων ἀπόψεων καὶ ἡ κατίσχυσις ἐκείνων ποὺ ἀνταποκρίνονται εἰς τὴν κοινωνικὴν ἀνάγκην. Τὸ ἄθροον, τὸ συνετικὸν τοῦ Συντάγματος, λέγει ὅτι ἕκαστος δικαιοῦται ἐγγράφως, παροδικῶς καὶ διὰ τοῦ Τύπου νὰ διατυπώνῃ τὰς ἀπόψεις του. Ἐπιζητεῖται διὰ τὸν συνταγματικὸν νομοθέτην ὁ παροδικὸς καὶ ὁ ἐγγραφος λόγος καὶ τὸ ἔντυπον ὡς ἰσότιμα, ἐνῶ δὲν ἔχουν μεταξύ των καμμίαν ἀναλογίαν. Εἶναι σαφὲς ὅτι μία συζήτησις εἰς καφενεῖον ἢ μία ἐπιστολὴ ἔστω εἰς πλείονα ἀντίτυπα, δὲν ἠμπορεῖ νὰ συγκριθῇ μὲ τὴν εἰς ἑκατοντάδας χιλιάδας ἀντιτύπων ἀναπαραγομένην καθημερινὴν ἐφημερίδα, σύθηνήν, ποσοτικὴν εἰς πάντας, μεταδιδουσαν ὁμοιομόρφους κρίσεις καὶ πληροφορίας εἰς μέγα μέρος τοῦ λαοῦ. Βέβαια ὑπῆρχεν ἐποχή, πρὶν 100—150 ἔτη, ὅτε τὸ ἴδιον πρόσωπον ἠδύνατο νὰ εἶναι συντάκτης, στοιχειοθέτης, τυπογράφος, διανομεὺς τοῦ φύλλου του. Τότε, ἂν πραγματικὰ ἐπιθυμοῦσε ἀπὸ ζῆλον πρὸς ἀγορὰς καὶ πρὸς τὸ κοινὸν καλὸν ἡ ὁλιγάνθρωπος τοῦ ἔθνους ἀνεξαρτησία. Ἦτο ἡ ἐποχὴ τοῦ Πὼλ Λουὶ Κουριέ, τοῦ Ραμπαγᾶ καὶ ἄλλων.

Δὲν πρέπει νὰ μᾶς διαφεύγῃ ὅτι τὸν σημερινὸν Τύπον θὰ πρέπει νὰ τὸν κρίνωμεν μὲ τὰ δεδομένα τὰ σημερινά, μὲ τὴν ἐποχὴν ὑλοδιὴ τῆς σημερινῆς βιομηχανικῆς ἐπαναστάσεως καὶ μάλιστα οὔτε κἂν τῆς σημερινῆς ἀλλὰ τῆς ὑθές, διότι σήμερον ἔχομεν ἔτι θραστικώτερα μέσα πρὸς διάδοσιν τῶν ἰδεῶν ὅπως εἶναι τὸ ραδιόφωνον καὶ μετ' ὀλίγον ἡ τηλεόρασις. Νομίζω ὅτι καμμία ἐξασφάλισις τῆς ἐλευθεροτυπίας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ ἐὰν δὲν ληφθοῦν ἀντίστοιχα μέτρα συνταγματικῆς κατοχυρώσεως τῆς ἐλευθέρας χρησιμοποιήσεως διὰ τὴν διάδοσιν τῶν στοχασμῶν διὰ τοῦ ραδιοφώνου. Θὰ πρέπει νὰ σημειωθῇ, κύριοι βουλευταί, ὅτι κατὰ τὴν περίοδον τῆς δικτατορίας, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ τύπος δὲν εἶχε τὸ ἐνδιαφέρον τὸ ὁποῖον ἔχει σήμερον λόγῳ τῆς ἀθυσμίας ἐκφράσεως τῶν πολιτικῶν ἀντιθέσεων καὶ τοῦ χαμηλοτέρου ἐπιπέδου πολιτικῆς ὡριμότητος, ἐκυκλοφόρουν τότε 500.000 φύλλα ἡμερησίως ἐνῶ σήμερον κυκλοφοροῦν μόνον 300.000 φύλλα. Σήμερον ὅμως καὶ εἰς τὸ τελευταῖον χωριὸ ὑπάρχει τὸ ραδιόφωνον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον οἱ πολῖται πληροφοροῦνται τὰς εἰδήσεις, αἱ ὁποῖαι ὅμως εἰδήσεις δίδονται κατὰ τρόπον κατευθυνόμενον καὶ ἐλεγχόμενον ἀπὸ τὸ κυβερνῶν κόμμα. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ἐπεθύμουν νὰ ὑπενθυμίσω τὰ περιστατικὰ τῶν ἐκλογῶν τοῦ 1956 ὁπότε αἱ περισσότεραι περιφέρειαι εἶχον ἀποκλεισθῇ ἀπὸ τὰς χιόνας καὶ ὁ τύπος δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ φθάσῃ ἕως ἐκεῖ. Ἐνθυμεῖσθε ὅτι τότε ἡ Κυβέρνησις ἔβαζε 5 ἢ 6 δελτία εἰδήσεων ἡμερησίως ἀπὸ τοῦ ραδιοφώνου κατὰ τρόπον ὅμως ποὺ τὰ γεγονότα παρεμορφώνοντο σύμφωνα μὲ τὰ συμφέροντα τοῦ κρατοῦντος τότε κόμματος. Δὲν εἶμαι, κύριοι συνάδελφοι, ρωμαντικὸς νοσταλγὸς τοῦ παρελθόντος. Πιστεύω εἰς τὴν ἐξέλιξιν, ἡ ὁποία στηρίζεται εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς τεχνικῆς. Εἰς τὴν πρὸ 100 ἐτῶν ἐποχὴν ποὺ συντάκτης, διορθωτὴς καὶ στοιχειοθέτης ἴσως ἀκόμη μιᾶς ἐφημερίδος ἦτο τὸ αὐτὸ πρόσωπον ἦτο δυνατὸν τότε νὰ εἴχομεν ἀνεξάρτητον Τύπον. Εἰς τὴν σημερινὴν ἐποχὴν διὰ τὴν ἔκδοσιν μιᾶς ἐφημερίδος ἀπαιτοῦνται πελώρια κτιριακὰ καὶ διεμηχανικὰ συγκροτήματα. Ἀπαιτοῦνται τόννοι χάρτου καὶ σημαντικὸς ἀριθμὸς ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐκφράζουν αὐτοὶ τοὺς στοχασμούς των, ἀλλὰ ὡς μισθωτοί, τοῦ ἔχοντος εἰς τὴν κυριότητά του τὴν ἐπιχείρησιν, ἐκφράζουν τοὺς στοχασμοὺς ἐκείνου ποὺ τοὺς ἔχει εἰς τὴν οἰκονομικήν του ὑποτέλειαν. Θὰ ἔλεγα μάλιστα ὅτι ἂν ἐξαιρέσωμεν ἕνα κλειστὸν ἀριθμὸν συντακτῶν εἰς τοὺς ὁποίους διὰ τὴν ἀπόκτησιν κατοικίας δὲν ἐπιδαρύνονται αἱ ἐκδοτικαὶ ἐπιχειρήσεις ἀλλὰ αὐτὸς οὗτος ὁ Λαὸς διὰ τοῦ λαχείου συντακτῶν, ἂν ἐξαιρέσωμεν τοὺς 200 ἢ 300 αὐτοὺς ἀνθρώπους, τὸ ὑπόλοιπον προσωπικὸν ποὺ ἐργάζεται εἰς τὰς ἐφημερίδας δὲν ἔχει οὔτε κἂν τὴν ἐπαγγελματικὴν κατοχύρωσιν τὴν ὁποίαν ἔχει σήμερον εἷς ὑδηγὸς τοῦ ἀσσανσέρ.

Κ. Μητσοτάκης. Ἓν εἶναι βέβαιον, κύριε συνάδελφε, καὶ θὰ πρέπει αὐτὸ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ νὰ τονισθῇ ὅτι, ἐνῶ αἱ ἐφημερίδες ἐπεβαρύνθησαν διὰ σημαντικῶν δαπανῶν, δὲν ηὐξήσαν ἀναλόγως καὶ τὰς δαπάνας των διὰ τοὺς μισθοὺς τῶν συντακτῶν. Αὐτὸ θὰ πρέπει νὰ τὸ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν της ἡ Κυβέρνησις κατὰ τὴν λῆψιν τῶν μέτρων ὑπὲρ τοῦ τύπου τὰ ὁποῖα ὑπεσχέθη ὅτι θὰ ἐξαγγείλῃ συντόμως.

Η. Ἡλιού. Τὸ Σύνταγμα, λοιπόν, καθιερώνει τὴν ἐλευθεροτυπίαν. Πάντες ὅμως γνωρίζομεν ὅτι ταύτην τὴν ἀναιρεῖ ἐκ βάθρων ἡ οἰκονομικὴ ἀνισότης. Λέγεται π. χ. ὅτι διὰ μίαν ἀρκετὰ πλουσίως χρηματοδοτηθεῖσαν ἀπογευματινὴν ἐφημερίδα, ὅτι διεξάγονται διαπραγματεύσεις διὰ νὰ περιέλθῃ εἰς ἕνα πλούσιον ἐφοπλιστήν, ὁ ὁποῖος ἐπέδειξεν ἐνδιαφέρον καὶ δι' ἄλλας ἐργασίας εὑρισκομένας ἐκτὸς τοῦ κύκλου τῶν ἐφοπλιστικῶν ἐπιχειρήσεων. Δὲν γνωρίζω, κατὰ πόσον ταῦτα εἶναι ἀληθῆ. Ἐάν, λοιπόν, αὐτὸς ὁ κύριος ἀγοράσῃ τὴν ἐφημερίδα ταύτην θὰ δύναται δι' αὐτῆς νὰ ἐκφράζῃ τὰς ἰδέας καὶ τοὺς στοχασμοὺς ποὺ θέλει. Ἐρωτῶ ὅμως, θὰ εἶναι δυνατὸν καὶ ὁ ὑπάλληλός του ἢ ἕτερος πτωχὸς Ἕλλην νὰ ἐκφράσῃ καὶ αὐτὸς τοὺς στοχασμούς του ἐλευθέρως, ὅπως ὁρίζει τὸ ἄρθρον 14 τοῦ Συντάγματος; Δὲν εἶναι ἀληθές, συνεπῶς, ὅτι ἡ οἰκονομικὴ ἀνισότης ἀνατρέπει τὴν ἔννοιαν τῆς ἐλευθεροτυπίας, τὴν ὁποίαν καθιερώνει καὶ κατασφαλίζει συνταγματικὴ διάταξις;

Ν. Μπακόπουλος. Νομίζω, ὅτι τὸ πρᾶγμα εἶναι εὐχερῶς διορθώσιμον. Διὰ τὴν ἔκδοσιν μιᾶς ἐφημερίδος ἀπαιτοῦνται σημαντικὰ κεφάλαια, 50—60.000 λίρες, πρᾶγμα μὴ εὔκολον παρὰ μόνον διὰ τοὺς πλουτοκράτας καὶ δι' ἐκείνους πρὸς τοὺς ὁποίους ἡ Κυβέρνησις παρέχει τὰ οἰκονομικὰ μέσα.

Διὰ τοῦτο ὁ διάσημος ἐκεῖνος Ἕλλην πολιτικὸς Ἀλέξανδρος Παπαναστασίου εἶχεν ὑποστηρίξει νὰ δημοσιεύωνται ἀπὸ ὅλας τὰς ἐφημερίδας αἱ γνῶμαι τῶν ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων. Κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸν θὰ εἴχατε περιθώρια παροχῆς εἰς τὴν ἐφημερίδα σας τροφῆς ἰδικῆς σας, ἀλλὰ καὶ ἀντιθέτου τῆς ἰδικῆς σας καὶ ἀντιστρόφως, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐκπληροῦται ἡ κοινωνικὴ ἀποστολὴ τῶν ἐφημερίδων διότι δὲ, δέχομαι ὅτι ἡ ἐφημερὶς εἶναι ἐπιχείρησις οἰκονομική.

Ἐὰν ἐθεσπίζετο τοῦτο κατὰ πολὺ θὰ διωρθώνετο ἡ κατάστασις. Θὰ ἐδεχόμην ὅτι εἶναι οἰκονομικὴ ἐπιχείρησις ἐφ' ὅσον ἐστηρίζετο εἰς ἀποκλειστικῶς ἰδικά της οἰκονομικὰ

μέσα, ἐφ' ὅσον ὅμως ζῇ μὲ κρατικὰ μέσα ὀφείλει νὰ ἐκφρᾷ τὴν σοβαρὴν πρότασιν τοῦ Παπαναστασίου.

Η. Ἡλιού. Εἰς πολλὰ μὲ ἐπρολάβατε. Εἰς ἄλλα μὲ διεκόψατε διὰ νὰ ἀναφερθῆτε εἰς τὴν πρότασιν τοῦ Παπαναστασίου.

Οὐδεὶς θὰ ἦτο εὐτυχέστερος ἐμοῦ καὶ νομίζω ὅτι ἐν τούτῳ ἐκφράζω καὶ τὰς ἀπόψεις τῆς παρατάξεώς μου, ἐὰν ἐφημόζετο καὶ ἐγένετο πρᾶξις αὐτὸ ποὺ λέγετε.

Τὸ γεγονὸς ὅμως εἶναι ὅτι ἀπεκρούσθη τοῦτο ἀπὸ ἐκείνους ποὺ ἐθεώρησαν ἐπικινδύνους τὰς ἀπόψεις τοῦ Παπαναστασίου, ὡς θεωροῦν ἐπικινδύνους τὰς ἰδικάς μας ἀπόψεις σήμερον.

Εἴτε ὑπάρχει εἰς τὴν πρόθεσιν τοῦ ἐκδότου τὸ στοιχεῖον τῆς ἐπιχειρήσεως, τοῦ κέρδους, εἴτε ὁ σκοπὸς τῆς πολιτικῆς καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ φθάσῃ τὸν σκοπόν, ἐὰν δὲν ἔχῃ καταστῇ ἡ ἐφημερὶς οἰκονομικῶς αὐτάρκης. Ἑπομένως πρέπει καὶ ἡ πολιτικὴ ἐφημερὶς κατ' ἀνάγκην νὰ λειτουργήσῃ ὡς ἐπιχείρησις.

Τὸ κατώτερον ὅριον ἐξόδων μιᾶς ἐφημερίδος εἶναι 25.000 δραχ. ἡμερησίως. Πρέπει νὰ ἔχῃ ἑπομένως ἔσοδον τοὐλάχιστον 25.000 δραχ. ἡμερησίως, οἱαδήποτε δὲ πτῶσις τῶν ἐσόδων κάτω τοῦ ποσοῦ τούτου ἀποτελεῖ ζημίαν, ἡ ὁποία δὲν σταματᾷ παρὰ μόνον μὲ τὸ κλείσιμον τῆς ἐφημερίδος.

Κάθε δραχμὴ ἐπὶ πλέον τοῦ ποσοῦ τούτου εἶναι ἀρχὴ οἰκονομικῆς εὐδοκιμήσεως κατ' ἀρχὰς τῆς ἐφημερίδος καὶ τέλος τοῦ ἐπιχειρηματίου.

Αἱ ἐφημερίδες ἀποβλέπουν εἰς κέρδος, ἀλλὰ καὶ εἰς πολιτικοὺς στόχους, καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ νὰ λειτουργήσουν ὡς ἐπιχείρησις.

Τὸ κατώτερον ὅριον ἐξόδων μιᾶς ἐφημερίδος εἶναι 25.000 δραχμαὶ ἡμερησίως. Πρέπει νὰ ἔχῃ ἑπομένως ἔσοδον, τοὐλάχιστον 25.000 δραχμὰς ἡμερησίως· οἱαδήποτε δὲ πτῶσις τῶν ἐσόδων κάτω τοῦ ποσοῦ τούτου ἀποτελεῖ ζημίαν, ἡ ὁποία δὲν σταματᾷ παρὰ μόνον μὲ τὸ κλείσιμον τῆς ἐφημερίδος. Κάθε δραχμὴ ἐπὶ πλέον τοῦ ποσοῦ τούτου, εἶναι ἀρχὴ οἰκονομικῆς εὐδοκιμήσεως κατ' ἀρχὰς τῆς ἐφημερίδος καὶ τέλος τοῦ ἐπιχειρηματίου. Αἱ ἐφημερίδες ἀποβλέπουν εἰς κέρδος, ἀλλὰ καὶ εἰς πλιτικοὺς στόχους καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ νὰ λειτουργήσουν ὡς ἐπιχείρησις.

Νομίζω, ἑπομένως, ὅτι ὅσα γράφονται εἰς τὸ Σύνταγμα καὶ τοὺς νόμους, δὲν δύνανται νὰ γίνων πραγματικότης, παρὰ μόνον ἀπὸ ἐκείνους ποὺ ἔχουν τὰ οἰκονομικὰ μέσα διὰ νὰ κάνουν χοῆσιν τῶν παρεχομένων ὑπὸ τοῦ Συντάγματος δικαιωμάτων. Ἀπεδείχθη ἀπὸ τὴν ἐπερώτησιν ὅτι καὶ οἱ φίλοι τῆς Κυβερνήσεως ἀποκτοῦν καὶ χωρὶς ἴδιαν οἰκονομικὴν ὑπόστασιν τὴν δυνατότητα νὰ ἀσκοῦν τὸ δικαίωμα τῆς ἐλευθεροτυπίας, λιβανίζοντες τὴν Κυβέρνησιν. Ἐξ ἄλλου δὲ καταφεύγουν εἰς δημοσιεύματα χαμηλοῦ ἐπιπέδου νὰ ἀποτέλεσμα τὴν πνευματικὴν κατάπτωσιν τῆς νεολαίας.

Ἔχω ἐνώπιόν μου ἐφημερίδας. Εἷς ἕνα δωδεκατέλιδον φύλλον αἱ περισσότεραι στῆλαι εἶναι ἀφιερωμέναι εἰς κατωτέρας ποιότητος δημοσιεύματα καὶ «χρηστοήθη» ἀναγνώσματα καὶ τὸ 1/8 πολιτικοῦ περιεχομένου.

Ν. Μπακόπουλος. Ὅλαι αἱ ἡμεσήσιαι ἀθηναϊκὴ ἐφημερίδες ἐλαχίστους στίχους διαθέτουν διὰ τὰς ἐργασίας τῆς Βουλῆς, διότι τὸ ἔργον της τὸ θεωροῦν πάρεργον.

Η. Ἡλιού. Ἄλλη δεκαπέλιδος ἐφημερὶς συναγωνίζεται τὴν πρώτην εἰς δημοσιεύματα κατωτέρας ποιότητος καὶ κατωτέρου ἐπιπέδου, μὲ γυμνὰς εἰκόνας, ἐγκληματολογικὰ χρονικά, σκανδαλοθηρίαν, κόμικς κλπ.

Σήμερον ὑπάρχει μία τάσις ἐξειδικεύσεως ὅλων τῶν ἐπαγγελμάτων καὶ ἐπειδὴ ὑπάρχει ἀναπάρκεια εἰδικῶν γνώσεων, δι' αὐτὸ αἱ ἐφημερίδες ἐκφανίζουσαι ἁπλοποιημένα καὶ διαστρεβλωμένα ὑπὲρ τῶν ἀπόψεών των τὰ 3 μόσια θέματα, τείνουν νὰ ἰσοπεδώσουν τὸ πνευματικὸν ἐπίπεδον πρὸς τὰ κάτω.

Αἱ ἐφημερίδες ἔχουν δεδαίως καὶ πὰς διαφημίσεις. Ποίος τὰς παρέχει ὅμως; Αἱ μεγάλαι ἐπιχειρήσεις καὶ εἶναι αὐτονόητοι αἱ προτιμήσεις των, ὅταν μάλιστα δοηθῇ εἰς τοῦτο καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἀσφαλείας, ὁ ὁποῖος κατευθύνει τὰς διαφημίσεις. Ὑπάρχουν καὶ περιπτώσεις ἀπ' εὐθείας χρηματοδοτήσεως τῶν ἐφημερίδων, λ.χ. «δι' ὑπηρεσίας πρὸς τὴν Τράπεζαν».

Ὁ κατερχόμενος εἰς τὴν δημοσιογραφίαν ὅσον καὶ ἂν φιλοδοξῇ νὰ ἐργασθῇ κάπως ἀνεξάρτητα, ἐν τούτοις εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ συμφωνήσῃ ἢ νὰ καμφθῇ ἢ νὰ ὑποταχθῇ εἰς τὸ ἐπιχειρηματικὸν πνεῦμα τῆς ἐφημερίδος. Κατ' ἀνάγκην ὄχι ἡ πάλη διὰ τὰς ἀρχὰς ἀλλὰ τὸ λογιστήριον κατευθύνει καὶ προσδιορίζει τὸ περιεχόμενον τῆς ἐφημερίδος. Ὅταν ὅμως ὁ Τύπος εἶναι ἐξηρτημένος δὲν εἶναι ἐλεύθερος.

Εἰς προηγουμένην συζήτησιν ἐδηλώθη ὅτι ἡ «Αὐγὴ» ἔχει καθαρὰ τὰ χαρτιά της καὶ ἐζητήσαμεν μάλιστα νὰ γίνῃ ἔλεγχος τῆς προελεύσεως κάθε ἐσόδου της, ὅπως καὶ ὅλων τῶν ἐφημερίδων, διότι ἡ «Αὐγὴ» συντηρεῖται μὲ τὴν δραχμὴν τοῦ λαοῦ καὶ ἔχει ἀνεξάρτητον γνώμην.

Ἐπίσης καὶ ἡ «Ἑστία» ἂν καὶ ἀνήκη εἰς ἄλλην παράταξιν, ἐν τούτοις καὶ ἐπὶ Παπάγου δὲν παρέλειψε νὰ ἐπικρίνῃ τὰς πράξεις καὶ τὰς παραλείψεις τῆς Κυβερνήσεως Παπάγου.

Κ. Παπαδόπουλος. Γίνεται αὐτὸ ἀπὸ τὴν «Αὐγή»;

Η. Ἡλιού. Πάντοτε.

Κ. Παπαδόπουλος. Ὁσάκις τὴν προεκάλεσεν ἡ «Ἀπογευματινή» ἐσιώπησε.

Η. Ἡλιού. Κύριε συνάδελφε, δὲν πρέπει νὰ καταβιβάζωμεν τὴν συζήτησιν.

Ἡ «Ἑστία» καίτοι ἠκολούθησε τὸν ἀρχηγὸν τῶν Προοδευτικῶν, ἐν τούτοις τοὺς φίλους του οἱ ὁποῖοι παρέμειναν Ὑπουργοὶ εἰς τὴν Κυβέρνησιν Παπάγου τοὺς ἐπέκρινε συχνὰ διὰ τὰς πράξεις των.

Σ. Μαρκεζίνης. Δηλαδή, κ. Ἡλιού, οὔτε καὶ ἐμὲ ἠκολούθησεν ἡ «Ἑστία». Εἶναι πράγματι ἀνεξάρτητος ἐφημερὶς καὶ διατηρεῖ τὴν ἰδικήν της γραμμήν. Ἄλλο ζήτημα ἂν ἑκάστοτε συμπίπτωμεν εἰς τὴν γραμμὴν πρᾶγμα ὅπερ ἀποτελεῖ τιμὴν δι' ἐμέ.

Η. Ἡλιού. Ἐὰν ὑπάρχῃ Κυβερνητικὴ ἐφημερὶς ἡ ὁποία κατὰ περιπτώσεις καὶ κατὰ καιροὺς θέτει ζητήματα καὶ κρίνει τὰς Κυβερνητικὰς πράξεις, καὶ τοῦτο μόλονότι δὲν ἀναμένει προσγώρησιν λαϊκοῦ ἀναγνωστικοῦ κοινοῦ, διότι ἀναγινώσκεται μᾶλλον ἀπὸ τοὺς μορφωμένους, εἶναι ἡ «Καθημερινή», διότι καὶ αὐτὴ δὲν εἶναι οἰκονομικῶς ὑποδουλωμένη.

Ἐὰν μία ἐφημερὶς ἢ καὶ οἱονδήποτε ὄργανον εἶναι ἐξηρτημένον, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ κρίνῃ καὶ νὰ γράφῃ ἐναντίον ἐκείνου ἐκ τοῦ ὁποίου ἐξαρτᾶται.

Ὅταν μάλιστα ὁ ἐκδότης συμβαίνει νὰ ἀσχοληθῇ διὰ τὰς ἀρχὰς καὶ τὸν πολιτικὸν σκοπὸν καὶ νὰ ἀσχολῆται μόνον ἀπὸ καρδοσκοπικὰς, ἐπιχειρηματικὰς ἐλέψεις, τότε ἀπὸ καταπτώσεως ἔρχεται εἰς κατάπτωσιν, καὶ ἔχομεν πλέον ὄχι ἐξηρτημένον, ἀλλὰ ἀργυρώνητον Τύπον.

Ἐξεταστέον ποῖα μέτρα πρέπει νὰ ληφθοῦν. Ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας ὑπάρχει ἕνα ὅριον ἐξόδων τὸ ὁποῖον εἶναι προσιτὸν εἰς τὰς συνθήκας τῆς κυκλοφορίας τῶν Ἑλληνικῶν ἐφημερίδων. Καὶ τὸ ὅριον αὐτὸ τῆς κυκλοφορίας ὅμως τοῦτο θὰ πρέπει νὰ συνδυασθῇ καὶ μὲ τὸ σχῆμα τῶν ἐφημερίδων.

Ἀνέφερα προηγουμένως τὸ περιεχόμενον μιᾶς πολυσελίδου ἐφημερίδος διὰ νὰ εἴπω ὅτι τὸ τετρασέλιδον καθημερινῶς καὶ τὸ ἑξασέλιδον κατὰ Κυριακὴν εἶναι ἐπαρκὲς διὰ τὸν πολιτικὸν προορισμὸν καὶ τὴν ἐπιδίωξιν τοῦ σκοποῦ μιᾶς ἐφημερίδος. Αἱ ἐπὶ πλέον σελίδες δὲν εἶναι μόνον περιττα, ἀλλὰ καὶ χειροτερεύουν ποιοτικῶς τὴν ἐφημερίδα.

Δι' αὐτὸ θὰ πρέπει ὁ χάρτης ὁ καταναλισκόμενος πέραν τῶν 26 σελίδων ἑβδομαδιαίως νὰ μὴ ὑπάγεται εἰς τὴν βασμολογικὴν ἀπαλλαγήν.

Ἀναγνωρίσθη ὅτι κάτω ἑνὸς ὁρίου κυκλοφορίας εἶναι δυνατὸν αἱ ἐφημερίδες νὰ ἀνταποκριθοῦν εἰς τὰ πάγια ἔξοδά των. Εἶναι ὅμως καὶ αἱ δημοσιεύσεις καὶ αἱ διαοημίσεις αἱ κρατικαὶ καὶ ἡμικρατικαὶ αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ δίδωνται μὲ κριτήρια ἰσότητος πρὸς ὅλας τὰς ἐφημερίδας ἀνεξαρτήτως παρατάξεων καὶ τοῦτο διὰ νὰ ἐξασφαλισθῇ εἰς τὴν πρᾶξιν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὑπαγορεύει τὸ Σύνταγμα, δηλαδὴ ἡ ἐλευθεροτυπία.

Κ. Μητσοτάκης. Ἡ πολιτικὴ τῆς αὐξήσεως τῶν διαφημίσεων ἔρχεται εἰς ἀντίθεσιν μὲ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἴπατε διὰ τὸ στενὸν καὶ περιωρισμένον σχῆμα. Διότι εἰς τὰς 4 σελίδας καθημερινῶς καὶ 6 τὴν Κυριακὴν εἶναι ἀδύνατον νὰ χωρέσουν καὶ διαφημίσεις.

Συνεπῶς ἡ πολιτικὴ τοῦ σχήματος θὰ πρέπει νὰ εἶναι πολιτική, ἡ ὁποία νὰ ἐπιτρέπῃ καὶ ὄχι νὰ ἀπαγορεύῃ τὴν ἐπαύξησιν τῶν διαφημίσεων.

Η. Ἡλιού. Κύριε συνάδελφε, ἔχω τὴν γνώμην ὅτι δὲν ἀντιφάσκει ἡ μία πρότασίς μου πρὸς τὴν ἄλλην, ὡς εἴπατε, διότι τὰς 26 ἑβδομαδιαίας σελίδας τὰς ἐχαρακτήρισα ὡς ἀδασμολογήτους. Πέραν δὲ τῶν 26 αὐτῶν σελίδων ὅσαι ἐφημερίδες θέλουν νὰ προσθέσουν τρεῖς καὶ τέσσαρες ἀκόμη σελίδες μὲ διάφορον περιεχόμενον εἰς αὐτάς, αἱ σελίδες αὐταὶ νὰ ἐξαιροῦνται τοῦ ἀδασμολογήτου.

Γ. Παπανδρέου. Διὰ τὸ σημερινὸν ἐπίπεδον πολιτισμοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ τὸ τετρασέλιδον εἶναι ὀπισθοδρόμησις. Διότι πέραν τῶν εἰδήσεων ὑπάρχει πνευματική, κοινωνική, πολιτικὴ ζωή. Καὶ ὑπάρχουν καὶ αἱ διαφημίσεις.

Πρέπει νὰ ἀναγνωρίσωμεν ὅτι τὸ καθημερινὸν 6σέλιδον καὶ διὰ τὰς σοβαρὰς ἐφημερίδας, ἀνταποκρίνεται εἰς τὸ σημερινὸν ἐπίπεδον πνευματικοῦ πολιτισμοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Πέραν αὐτοῦ νὰ ληφθοῦν μέτρα.

Κ. Μητσοτάκης. Καὶ τὸ Κυριακάτικον πολυσέλιδον.

Η. Ἡλιού. Δὲν προσέθωσα καμμίαν μνστηριώδη σημασίαν εἰς τὸν ἀριθμὸν 4. Εἶπα τετρασέλιδον. Ἴσως διότι μία ἀπογευματινὴ ἐφημερὶς τετρασέλιδος ἱκανοποιεῖ καὶ εὑρίσκει κανεὶς εἰς αὐτὴν πολλὰ περισσότερα ἀπὸ τὰς πολυσελίδους.

Γ. Παπανδρέου. Ὁμιλεῖτε διὰ τὴν «ΕΣΤΙΑΝ». Ἀλλὰ ἡ περίπτωσις εἶναι μοναδική, δὲν ἐπιδέχεται γενίκευσιν. Καὶ μὲ μίαν σελίδα περιέχουσα τὰ σημειώματα θὰ εἶχε τὴν αὐτὴν κυκλοφορίαν. Αὐτὸ εἶναι τὸ τάλαντόν της.

Η. Ἡλιού. Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ὅτι τὸ 4σέλιδον εἶναι ἀρκετόν. Διότι ἡ βάσις αὐτοῦ στηρίζεται εἰς τὴν Ἑλληνικὴν πραγματικότητα, ἐὰν βεβαίως ἀποβλέψωμεν εἰς τὸ ὅτι αἱ ἐφημερίδες πρέπει νὰ διατηρηθοῦν ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν ἀναγνωστικὸν κοινόν.

Γ. Παπανδρέου. Σᾶς θέτω μίαν ἐρώτησιν, ὡς νὰ μὴ εἴχατε ὁμιλήσει. Ὅταν πάρετε ἕνα τετρασέλιδον, δὲν τὸ αἰσθάνεσθε ἀνεπαρκές; Θὰ εἴπητε βεβαίως ὅτι αὐτὸ εἶναι μία συνήθεια. Ἐν τοῦτοις δὲν εἶναι μόνον συνήθεια. Θὰ εἶναι πράγματι, κατ' ἀνάγκην πλαγίων εἰς περιεχόμενον. Ἡ ἔκτασις τῶν προβλημάτων μὲ τὰ ὁποῖα ὀφείλει νὰ ἀσχολῆται σήμερον ὁ ἡμερήσιος Ἀθηναϊκὸς τύπος ἐπιβάλλει τὸ 6σέλιδον. Καὶ ὅταν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ κύριον ἀνάγνωσμα τῆς μεγάλης μάζης τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, καὶ ἑπομένως κυρία πηγὴ μορφώσεως εἶναι ἡ ἐφημερίς, ὀφείλομεν νὰ ἀναγνωρίσωμεν ὅτι ἡ καθιέρωσις 4σελίδου θὰ ὠθήσῃ ἐκ νέου τὴν πρόοδον, ἀλλὰ εἰς τὴν πνευματικὴν καθυστέρησιν. Καὶ διότι κατὰ τὴν συζήτησιν αὐτὴν ἔχουν ὑπεισέλθει τινὲς πτυχαὶ πλευραὶ τοῦ θέματος, θεωρῶ χρέος δικαιοσύνης νὰ διακηρυχθῇ καὶ μία ἄλλη ἀλήθεια: Ὅτι τὸ ἐπίπεδον ὡρισμένων Ἀθηναϊκῶν Ἐφημερίδων εὑρίσκεται εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν τοῦ συγχρόνου Εὐρωπαϊκοῦ τύπου καὶ ἴσως μάλιστα ὑπερέχει αὐτοῦ εἰς τὴν παρακολούθησιν τῶν διεθνῶν προβλημάτων. Τοὺς ἀνήκει διὰ τοῦτο δημόσιος, δίκαιος ἔπαινος. Διαπιστώνω εὐχαρίστως ὅτι ἡ Βουλὴ ἀποδέχεται τὴν ἄποψίν μου καὶ ἐλπίζω καὶ σεῖς νὰ μείνετε σύμφωνοι, ὅτι τὸ ἑξασέλιδον ἐπιβάλλεται διὰ τὸν ἡμερήσιον τύπον τῶν Ἀθηνῶν. Πέραν αὐτοῦ, ὅπως ἐτόνισα καὶ προηγουμένως θὰ πρέπει νὰ ληφθοῦν μέτρα.

Σ. Μαρκεζίνης. Κύριε Πρόεδρε, μὲ τὸ πνεῦμα ἁπλῶς τῆς συζητήσεως, τὸ ὁποῖον ὑπεγράμμισεν ὁ Ἀξιότιμος Πρόεδρος Παπανδρέου, παρεμβαίνω καὶ ἐγὼ ἐν προκειμένῳ καὶ λέγω ὅτι ἀποτελεῖ ἀσφαλῶς ὑπερβολὴν νὰ συνδέωμεν τὸ ἐπίπεδον τοῦ πολιτισμοῦ μας μὲ τὸ τετρασέλιδον ἢ ἑξασέλιδον τῶν ἐφημερίδων. Τὸ τετρασέλιδον ἄλλωστε μιᾶς μεγάλου σχήματος ἐφημερίδος, ἡ δὲ «ΕΣΤΙΑ» εἶναι μέσου σχήματος, ὅταν γίνεται πραγματικὴ χρησιμοποίησις αὐτοῦ, δηλαδὴ ὅλου τοῦ ὠφελίμου χώρου, νομίζω ὅτι εἶναι βεβαίως ἐπαρκές. Ὡμίλησα δὲ περὶ χρησιμοποιήσεως πλήρως τοῦ περιεχομένου χώρου, διότι μὴ λησμονῶμεν ὅτι ὑπάρχει καὶ ἄλλη συνήθεια, εἰς τινας ἐφημερίδας — καὶ βεβαίως δὲν ἀναφέρομαι εἰς τὰς ἐφημερίδας, αἱ ὁποῖαι προσφέρουν καὶ σημαντικὸν πνευματικὸν ὑλικόν — νὰ μεταχειρίζωνται τοὺς πηχυαίους ἐκείνους τίτλους, οἱ ὁποῖοι καταλαμβάνουν τὸ τέταρτον τῆς ἐφημερίδος, ὅπου εἶναι σπάταλος κατανάλωσις χάρτου. Ἐὰν χρησιμοποιῶνται τὰ μικρὰ στοιχεῖα τῶν σοβαρῶν ἐφημερίδων, τότε τὸ τετρασέλιδον τὸ μεγάλο ἐπαρκεῖ. Τὸ πρόβλημα ὑπάρχει πράγματι εἰς τὸ ζήτημα τῶν διαφημίσεων. Ἐκεῖ ὑπάρχει θέμα. Ἴσως ἐκεῖ ἠμποροῦσε νὰ γίνῃ ὁ συνδυασμὸς τοῦ δασμολογημένου ἢ ἀδασμολογήτου χάρτου. Ἐπαναλαμβάνω λοιπὸν ὅτι τὸ τετρασέλιδον μεγάλου σχήματος κατὰ κανόνα ἠμπορεῖ νὰ ἐπαρκέσῃ διὰ τοὺς καθαρῶς πολιτικοὺς σκοποὺς καὶ ταυτοχρόνως νὰ παρέχῃ δυνατότητας εἰς τὰς ἐφημερίδας νὰ δίδουν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν κοινὸν καὶ πνευματικὸν ὑλικόν. Ἐνισχύω λοιπὸν τὸν ἐπὶ τοῦ Βήματος ῥήτορα εἰς τὰς σχετικὰς ἀπόψεις του.

Γ. Παπανδρέου. Κύριε Πρόεδρε, ὁμολογῶ ὅτι ὁ Ἀξιότιμος φίλος καὶ συνάδελφος Ἀρχηγὸς τῶν Προοδευτικῶν μὲ ὅσα εἶπε δὲν κατώρθωσε νὰ μὲ μεταπείσῃ.

Η. Ἡλιού. Εἶναι εὐχάριστον τὸ ὅτι μία πρακτικὴ σκέψις μου ἔδωσε τὴν εὐκαιρίαν εἰς δύο ἀξιοτίμους ἀρχηγοὺς νὰ ἐκθέσουν τὰς ἀπόψεις τους. Ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν ἐπιμένω ἐπὶ συγκεκριμένου ἀριθμοῦ σελίδων. Κατὰ τὴν γνώμην μου ὅμως ὁ ἀριθμὸς τῶν 4 σελίδων εἶναι ἀρκετός. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐνδιαφέρει σήμερον καὶ τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἐξετασθῇ εἶναι πῶς θὰ ἐξυφωθῇ ὁ τύπος καὶ ποῖον οἰκονομικὸν ὅριον τοῦ ἐξασφαλίζει τὴν ἀνεξαρτησίαν. Διότι ἐὰν ὁ τύπος εἶναι ἐξηρτημένος, τότε καὶ μὲ τὰς 6 σελίδας καὶ μὲ τὰς 4 ἡ κατάστασις τῆς εἰδησεογραφίας χειροτερεύει. Μόνον ἐὰν κατορθώσωμεν νὰ φθάσωμεν εἰς τὸ σημεῖον νὰ μὴ ἔχωμεν ἐξηρτημένον οἰκονομικῶς Τύπον, τότε εἶναι δυνατὸν νὰ σκεφθῶμεν κατὰ ποῖον τρόπον εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ 6σέλιδος. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐκεῖνο ποὺ ἐνδιαφέρει ἐμὲ σήμερον εἶναι ὁ περιορισμὸς τοῦ σχήματος τῶν ἐφημερίδων.

Εἶπον ἀνωτέρω ὅτι αἱ παρεχόμεναι ὑπὸ τοῦ Δημοσίου διαφόρων ἡμιδημοσίων Ὀργανισμῶν καὶ Τραπεζῶν διαφημίσεις πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ Τύπου θὰ πρέπει νὰ δίδωνται εἰς αὐτὸν κατ' ἰσομοιρίαν καὶ χωρὶς κομματικὰς διακρίσεις ἀφοῦ αἱ δημοσιεύσεις αὐταὶ ἀναγνωρίζεται ὅτι ἀπαιτοῦνται διὰ νὰ γίνουν, χωρὶς ἀνατίμησιν βιώσιμοι αἱ ἐφημερίδες.

Ἐὰν τοῦτο δὲν γίνῃ, τότε πλέον ἔχομεν οὐσιαστικὴν στέρησιν τῆς ἐλευθεροτυπίας καὶ ἄρνησιν τοῦ Ὑπουργοῦ Τύπου νὰ διασφαλίσῃ ἐκεῖνο ποὺ τὸ Σύνταγμα ἐγγυᾶται. Δηλαδὴ τὴν ἐλευθεροτυπίαν ποὺ εἶναι γραμμένη στὰ χαρτιὰ ἀλλὰ καταλύεται ἀπὸ τὴν ἐκ μέρους τοῦ Κράτους δημιουργίαν ὅρων ἀνισότητος ἀνταγωνισμοῦ.

Ἕνα τρίτον σημεῖον, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἐξετασθῇ μετὰ προσοχῆς εἶναι αἱ παροχαὶ διὰ τὴν ἀπόκτησιν κτιριακῶν καὶ μηχανικῶν ἐγκαταστάσεων. Καὶ τὸ πρᾶγμα αὐτὸ νομίζω, ὅτι οἱ ἀξιότιμοι συνάδελφοι τῆς συμπολιτεύσεως θὰ πρέπει νὰ σκεφθοῦν καὶ νὰ ἐπιλύσουν. Δὲν μοῦ εἶναι δυνατὸν νὰ ἀντιληφθῶ κατὰ ποῖον τρόπον καὶ κατὰ ποίαν λογικὴν εἶναι δυνατὸν νὰ χορηγοῦνται χρήματα τοῦ φορολογουμένου Ἑλληνικοῦ λαοῦ πρὸς διάφορα ἄτομα εὐνοούμενα διὰ νὰ ἀποκτοῦν Τραπέζας, Πλοῖα, Ἐργοστάσια καὶ εἰς ὡρισμένους ἐκδότας ἐφημερίδων πολυώροφα κτίρια μὲ μηχανικὰς ἐγκαταστάσεις.

Δὲν εἶναι παραδεκτόν, κύριοι συνάδελφοι, νὰ δίδωνται εἰς εὐνουμένας ἐφημερίδας τεράστια ποσά, τὰ ὁποῖα ἀνήκουν εἰς τὸ Κράτος καὶ τὰ ὁποῖα προέρχονται ἀπὸ τὸν βαρύτατα φορολογούμενον λαὸν διὰ νὰ ἀποκτοῦν αἱ τυχοῦμεναι αὐταὶ ἐφημερίδες πολυώροφα κτίρια καὶ μηχανικὰς ἐγκαταστάσεις, ὅταν εἶναι μάλιστα πολὺ πιθανὸν νὰ ἔλθῃ μία ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποίαν μὲ ἕνα σφουγγάρι νὰ διαγραφοῦν ὅλα αὐτὰ πρὸς ὄφελος αὐτῶν καὶ εἰς βάρος τοῦ λαοῦ.

Νομίζω ὅτι τὰ γραμμάτια χάρτου τριμήνου διαρκείας τὰ πράγματι πληρωνόμενα εἶναι μία εὐκολία θεμιτὴ ἡ ὁποία οὐδὲν τὸ σκανδαλῶδες περιέχει. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἶναι ἀπαράδεκτον εἶναι νὰ δίδωνται δάνεια χάρτου εἰς ὡρισμένας ἐφημερίδας διὰ μακροτάτων χρόνων. Ἐπίσης, ὡρισμέναι ἐφημερίδες λόγῳ τῆς μεγίστης κυκλοφορίας των μὲ τὰ δημοσιεύματα ποὺ σᾶς ἀνέφερα εἶναι γεγονὸς ὅτι δὲν ἔχουν ἀνάγκην ἐνισχύσεως. Εἶναι δὲ ἀνεξήγητον διατί ἔλαβον αἱ ἐφη-

μερίδες αὐταί ὅπως ἡ Ἀκρόπολις καὶ ἡ Ἀπογευματινὴ τοιαύτας ἐνισχύσεις καὶ δὲν καλοῦνται νὰ τὰς ἐξοφλήσουν. Φυσικά, δὲν ζητῶ ἐξόντωσιν τῶν ἐφημερίδων, ἀλλὰ νὰ ταχθοῦν εὔλογα περιθώρια ἐντὸς τῶν ὁποίων νὰ ἐξοφλήσουν σπουδαίως τὰ χρέη των.

Τὸ μέγιστον μέρος τῆς εὐθύνης αὐτῆς τῆς καταστάσεως ἔχει ἡ Κυβέρνησις, ἡ ὁποία ἔθωσε τὰς παροχὰς αὐτάς. Πρέπει, πάντως, αἱ παροχαὶ αὐταὶ νὰ ἐξοφληθοῦν χωρὶς νὰ ἐξοντωθοῦν αἱ ἐφημερίδες.

Ἀπὸ τὴν συζήτησιν τῆς ἐπερωτήσεως, κύριοι βουλευταί, προέκυψεν εὐθύνη τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ὑποβοήλωσιν τοῦ ἐπαρχιακοῦ τύπου. Ἕνα σωρὸ ζητήματα εἶναι ἄλυτα εἰς τὴν ἐπαρχίαν καὶ ὁ τύπος ὁ ἐπαρχιακός, ἀντὶ νὰ ἀσχοληθῇ μὲ τὰ προβλήματα αὐτά, λιβανίζει καθημερινῶς τὴν Κυβέρνησιν, τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως κ. Κωνσταντῖνον Καραμανλῆν καὶ τὸν προφήτην του τὸν Ὑπουργὸν Προεδρίας.

Ι. Ζίγδης. Κύριε συνάδελφε, δὲν εἶναι μόνον αἱ ἄμεσοι καὶ ἔμμεσοι ἐκ τοῦ Κέντρου κυβερνητικαὶ παροχαί, διὰ τῶν ὁποίων ἐξαγοράζονται αἱ ἐπαρχιακαὶ ἐφημερίδες. Συμβαίνει καὶ τοῦτο. Αἱ Νομαρχίαι, οἱ Δῆμοι καὶ οἱ Ὀργανισμοὶ Δημοσίου Δικαίου, εἶναι ὑποχρεωμένοι ὡς γνωστόν, νὰ κάμνουν δημοσιεύσεις ποικίλης φύσεως πού ἀφοροῦν ὅλους τοὺς πολίτας, (προκηρύξεις δημοπρασιῶν, διαγωνισμῶν, προσλήψεις προσωπικοῦ, ἀποφάσεις κλπ.). Εἶναι τόση ὅμως ἡ βουλιμία τῆς Κυβερνήσεως νὰ καθυποτάξῃ τὸν ἐπαρχιακὸν τύπον, ὥστε εἰς ἀντιπολιτευομένης ἐφημερίδας οὐδεμία σχεδὸν τοιαύτη δημοσίευσις βίβεται. Τὰ ὅσα συνέβησαν εἰς Δωδεκάνησον, εἶναι κλασσικὴ ἀπόδειξις τούτου. Ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτὰς εἶναι ἀδύνατον νὰ μείνῃ ἀνεξάρτητος τύπος εἰς τὴν ἐπαρχίαν. Ἡ ἐπαρχιακὴ ἐφημερίς, κ. βουλευταί, δὲν ἔχει τόσον μικρὰν σπουδαιότητα, ὡς ὑπεστηρίχθη ὑπό τινων. Εἰσδύει εἰς τὸ χωριὸ ὅπου δὲν πηγαίνει ἡ Ἀθηναϊκὴ ἐφημερὶς καὶ οἱ κάτοικοι τοῦ χωριοῦ μένουν μὲ τὰς πληροφορίας καὶ τὰς ἀντιλήψεις πού καταχωροῦν αἱ τοπικαὶ ἐφημερίδες καὶ τὸ Ραδιόφωνον, τὸ ὁποῖον πάντοτε ἐξυμνεῖ τὴν κυβερνητικὴν πολιτικήν, ἐνῶ ἕνα καθεστὼς ἀντικρὺς ἀντίθετον πρὸς τὴν ἐλευθεροτυπίαν. Ἐπαναλαμβάνω, κύριοι βουλευταί, ὅτι ἡ Κυβερνητικὴ προπαγάνδα ὑποβοηλώσεως τοῦ ἐπαρχιακοῦ τύπου εἶναι ἐξυπηρετικωτέρα ἀποτελεσματικωτέρα εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ τύπου τῆς Πρωτευούσης. Ἡ συστηματικὴ διασπάθισις τοῦ δημοσίου χρήματος διὰ τὴν στήριξιν τῶν Κυβερνητικῶν ἐφημερίδων, ὅταν αὐταὶ ἴδιως τυγχάνει νὰ συνδέωνται καὶ μὲ μέλη τῆς Κυβερνήσεως εἶναι τοιαύτη ὥστε μία παρέμβασις τοῦ Εἰσαγγελέως θὰ ἀπεκάλυπτε πολλὰ τὰ ἐνδιαφέροντα καὶ δι' ὅλους. Ὅλων καὶ διὰ τὴν κοινὴν γνώμην.

Ἐπ' αὐτὰς τὰς συνθήκας δημιουργεῖται μία δημοσία γνώμη πεπλανημένη.

Η. Ἡλιού. Ἐκεῖνο, κ. βουλευταί, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἐπακολουθήσῃ τῆς ἐκκαθαρίσεως τοῦ παρελθόντος τῶν ἐφημερίδων, εἶναι ἡ δημοσιότης καὶ ἡ καθαρότης τῶν πόρων τῶν ἐφημερίδων εἰς τὸ μέλλον.

Ἐδουάρδος Ἐριώ, εἰς μίαν διακήρυξίν του ἀναφέρει τὰ δικαιώματα καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ Τύπου. Ἰδού, τί λέγει: «Κάθε ἐπιχείρησις Τύπου πρέπει νὰ ζῇ ἀποκλειστικῶς ἀπὸ τὴν πώλησιν τῶν φύλλων, τὰς συνδρομὰς καὶ τὰς διαφημίσεις. Πρέπει νὰ δημοσιεύῃ τὰς εἰσπράξεις καὶ τοὺς ἰσολογισμούς της προσηκόντως ἐπηλῃθευμένους, εἰς τοὺς ὁποίους νὰ καταχωροῦνται καὶ αἱ ἐπιχορηγήσεις πολιτικῶν κομμάτων ἢ ὁμάδων. Νομίζω, συνεπῶς, ὅτι εἶναι ἔργον ἐξυγιάνσεως τοῦ Τύπου καὶ ἐξυπηρετήσεως τῶν σκοπῶν τῆς ἐλευθεροτυπίας νὰ καθορισθῇ ἡ δημοσιότης καὶ ἡ καθαρότης τῶν πόρων τοῦ Τύπου.

Ἂς ἐλθωμεν ἤδη εἰς τὸ σημεῖον νὰ ἐξετάσωμεν πῶς πρέπει νὰ λειτουργήσῃ εἰς τὸ μέλλον ὁ Τύπος.

Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐλέχθη, κύριοι βουλευταί, κατ' ἐπανάληψιν ὅτι πρέπει ἀπὸ ἐδῶ καὶ εἰς τὸ ἑξῆς, αἱ συναλλαγαὶ τοῦ Τύπου μὲ τὰς Τραπέζας νὰ γίνωνται ἐπὶ τῇ βάσει Τραπεζιτικῶν κριτηρίων, εἶναι μία ἀφελὴς ἰδέα, ἡ ὁποία θέλει νὰ ἐγάλῃ ἀπὸ τὴ μέση κάθε μορφὴ σκανδάλου. Ἀλλὰ θὰ μεταπῇ τὸ δημοσιογραφικὸν ἐπάγγελμα εἰς πλουτοκρατικόν. Μόνον ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι θὰ ἔχουν τὰ οἰκονομικὰ μέσα καὶ τὴν οἰκονομικὴν ἐπιφάνειαν πού ζητοῦν αἱ Τράπεζαι θὰ ἠμποροῦν νὰ δημοσιεύουν τοὺς στοχασμούς των.

Δὲν νομίζω, κ. βουλευταί, ὅτι μετὰ τὴν ἐξονυχιστικὴν ἐξέτασιν τοῦ θέματος ὅτι πρέπει νὰ μείνουν ἀπαρατήρητοι ὡρισμένοι ἀπόψεις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τοῦ Τύπου. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τοῦ Τύπου ἐπὶ τέλους ὡμολόγησεν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀπεκρύβη ἐπιμελῶς κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ἐπερωτήσεως διὰ τὰς αὐθαιρεσίας τῶν ἀστυνομικῶν ὀργάνων καὶ κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐγκλημάτων πολέμου. Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐγνωρίζαμεν ὅλοι, ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις ἐπέμενε νὰ ἀρνῆται. «Μέχρι τῶν ἐκλογῶν τοῦ Μαΐου μεταξὺ τῶν ἐφημερίδων δὲν ἐγένετο οὐδεμία διάκρισις — εἶπεν ὁ κ. Ὑπουργός — μεταξὺ τῶν ἐφημερίδων τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς καὶ τῶν ἄλλων ἐφημερίδων. Ἀπὸ τῶν ἐκλογῶν τοῦ Μαΐου καὶ ἐντεῦθεν γίνεται μία διάκρισις. Προεκλήθη ὑπὸ τοῦ ἀξιοτίμου προλαλήσαντος νὰ εἴπω εὐθαρσῶς διατί κάμνομεν αὐτὸν τὸν διαχωρισμὸν ἀπὸ τῶν ἐκλογῶν τοῦ Μαΐου 1958, ἀφ' ἧς δηλαδὴ ὁ κομμουνιστικὸς κίνδυνος κατέστη σοβαρώτερος διὰ τὴν Χώραν».

Αὐτὸ ἀκριβῶς ἀποτελεῖ τὴν ἐγκατάλειψιν τῶν Δημοκρατικῶν Ἀρχῶν ἐκ μέρους τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τοῦ Τύπου, ἐκφράζοντος τὰς ἀπόψεις τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐξαφάνισιν καὶ τῶν τελευταίων ἰχνῶν τῆς Δημοκρατίας.

Κύριε Ὑπουργέ, αἱ ἀρχαὶ τῆς Δημοκρατίας εἶναι ἀρχαὶ τῆς ἀντιπροσωπευτικότητος. Ἡ πλειοψηφία τοῦ λαοῦ, ἢ ἔστω καὶ ἡ πλασματικὴ διὰ καλπονοθευτικῶν νόμων, πλειοψηφία βουλευτῶν ἀντίστοιχος εἰς μειοψηφίαν τοῦ λαοῦ, ἀναβετικνύει τὰς Κυβερνήσεις. Ἡ Κυβέρνησις ὅμως τεκμαίρεται ὅτι εἶναι Κυβέρνησις ὅλου τοῦ λαοῦ, πρὸς τὸ συμφέρον ὅλου τοῦ λαοῦ καὶ διέπεται ἀπὸ τὸ Σύνταγμα καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ Κράτους δικαίου. Δὲν εἶναι στρατὸς κατοχῆς διαιρῶν τὸν λαὸν εἰς δύο, εἰς ἕνα λαὸν κυρίων, ὑπὲρ τοῦ ὁποίου τὰ λάφυρα, καὶ εἰς ἕνα λαὸν δορυαλώτων. Προσέθεσεν ἀκόμη ὁ κ. Ὑπουργὸς Προεδρίας: «Δὲν εἶναι διατεθειμένη ἡ Κυβέρνησις νὰ παρέχῃ εὐκολίας καὶ ἐνισχύσεις εἰς τὴν ἄκραν ἀριστερὰν». Κάποιο λάθος κάμνετε, Ἡμεῖς δὲν ἐζητήσαμεν νὰ μᾶς ἐπιδοτήσετε. Ἡμεῖς, ὁ λαὸς σᾶς ἐπιδοτοῦμεν. Ἡμεῖς ὑφιστάμεθα τὰς φορολογικὰς ἁφαιμάξεις καὶ οἱ φίλοι σας μεγιστάνες τῶν μονοπωλίων τὰς φορολογικὰς ἀπαλλαγὰς νομίμως καὶ τὴν ἀδύστον φοροδιαφυγὴν παρανόμως. Μήπως ἀνήκεται τὸν ἑαυτόν σας εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ «L' ETAT C' EST MOI»; Μήπως νομίζετε, ὅτι οἱ ὑπόλοιποι Ἕλληνες εἶναι δοριάλωτοι;

Μᾶς κατηγορήσατε πάντοτε, ὅτι ἡμεῖς ἠμπορεῖ νὰ μαχώμεθα περὶ ἰδεῶν ὁρῶν, ἀλλὰ μεταχειριζόμεθα τὴν βίαν ἡ ὁποία δὲν ἀποτελεῖ ἐν τούτοις ἐπιβίωσιν οὐδενός. Μακρὰν ἀπ' ἡμῶν τοιαύτη κατηγορία. Συνέβαλεν τῆς Κυβερνητικῆς παρατάξεως, κατέχων τὴν πρώτην σειρὰν τῶν ἐδωλίων, κατ' ἐπανάληψιν ἐδήλωσεν, ὅτι ἐθνικῶς εὑρίσκεται εἰς τὴν δεξιὰν καὶ κοινωνικῶς εἰς τὴν ἀριστερὰν.

Πολλοὶ βουλευταί. Ποῖος εἶναι; Ποῖον ἐννοεῖτε;

Κ. Μανταδάκης. Ἐμέ.

Η. Ἡλιού. Ὅμως, ὅταν διὰ τῆς ὁμαλῆς λειτουργίας τῶν δημοκρατικῶν θεσμῶν, διὰ τῆς ἀσκήσεως τοῦ νομίμου, τοῦ συνταγματικοῦ, τοῦ ἀπαραβιάστου δικαιώματος τῆς ψήφου αὐξάνεται ἡ ἐπιρροή μας σεῖς ἐκλέγετε τὴν αὐθαιρεσίαν καὶ τὴν βίαν. Ὥστε τὴν κοινωνικὴν προκοπὴν ἀποκρούετε, παρὰ τὰς διακηρύξεις σας. Σεῖς ἐφαρμόζετε τὴν βίαν καὶ τὴν αὐθαιρεσίαν.

Π. Κανελλόπουλος (Ἀντιπρόεδρ. Κυβερν.). Ὁ κ. Ἡλιοῦ γνωρίζει κάλλιστα, ὅτι δὲν λέγει τὴν ἀλήθειαν. Γνωρίζει κάλλιστα, ὅτι εἶναι ἐλεύθερος ἐπὶ τοῦ βήματος, γνωρίζει κάλλιστα, ὅτι αὐτὸς ὁ ἴδιος ὡμίλησε πρὸ ὀλίγου καὶ οὐχὶ ἄλλος τις ἀνήκων εἰς τὴν παράταξίν μας καὶ ἑπομένως δὲν ἐδικαιοῦτο, ἀπαντῶν εἰς ὅσα εἶπεν ὁ ἐκ Κορινθίας κ. συνάδελφος, νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι τὴν βίαν τὴν ἀσκοῦμεν ἡμεῖς, ἐνῶ εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν αἱ κοινωνικαὶ ἀντιλήψεις τοῦ ἐπὶ τοῦ βήματος συναδέλφου κ. Ἡλιοῦ, θὰ ἐτίθεντο εἰς ἐφαρμογήν, θὰ ἐτίθεντο εἰς ἐφαρμογὴν ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς ἀνελευθερίας. Γνωρίζει κάλλιστα ὁ κ. Ἡλιοῦ, ὅτι δὲν θὰ

ετέθεντο εἰς ἐφαρμογὴν ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς ἐλευθερίας. Θὰ ετίθεντο εἰς ἐφαρμογὴν ἐν τῷ πλαισίῳ μιᾶς εὐρυτάτης καὶ ἀπολύτου καὶ ὁλοκληρωτικῆς δουλείας.

Κύριοι συνάδελφοι, εἶμαι ἐκ τῶν προτέρων δέδαιος, ὅτι αἱ γλυκύταται ἐκφράσεις καὶ ἁπαλαὶ ρητορικαὶ διατυπώσεις τοῦ κ. Ἡλιοῦ, θὰ εἶχον ὡς τέρμα τὰς ἐκφράσεις τὰς ὁποίας ἐχρησιμοποίησε.

Ι. Πασσαλίδης. Δὲν ὥρισε κανένα. Εἶπε τὴν γνώμην του.

Π. Κανελλόπουλος (Ἀντιπρ. Κυβερν.). Ποιὸς εἶπεν ὅτι ὥρισε. Δὲν ἰσχυρίσθην ὅτι ὥρισε. Οὐδέποτε ὥρισε καὶ οὐδέποτε θὰ ὥρίσῃ καὶ λόγῳ τοῦ χαρακτῆρος του, ἀλλὰ καὶ διότι ἔχει θεσπισθῇ εἰς τὴν παράταξίν σας ἡ ἀρχὴ τῆς ἀπορριπτικῆς οἱασδήποτε προκλήσεως. Ἀλλ' ὡς πρὸς τὰς ὥρεις εἶμαι δέδαιος, ὅτι ὁ κ. Ἡλιοῦ θὰ τὰς ἀπέφευγε καὶ λόγῳ τοῦ χαρακτῆρος του. Πάντως ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἰσχυρίσθην, τὸ ἐπαναλαμδάνω. Ὁ κ. Ἡλιοῦ, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς, ἐτερμάτισε τὴν ἀγόρευσίν του μὲ ἀποστροφήν, ἡ ὁποία εἶναι ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ ἀπαράδεκτος. Δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ κατηγορῇ τὴν Κυδέρνησιν, καθ' ἣν ὥραν προδαίνει εἰς τὴν ἐλευθέραν διατύπωσιν τῆς κατηγορίας αὐτῆς, χωρὶς καμμίαν συνέπειαν ἐκτὸς τῆς συνεπείας τοῦ νὰ ἀκούσῃ τὴν ἀπάντησίν μου. Δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ ἰσχυρίζεται, ὅτι ἐν Ἑλλάδι ἐπικρατεῖ δία. Τὴν δίαν γνωρίζει ὁ κ. Ἡλιοῦ καὶ γνωρίζετε ἄριστα οἱ ἐν τῇ αἰθούσῃ ὁμοεδάται του, ὅτι τὴν ἔχει τὸ ἰδικόν σας Κόμμα ὀργανικῶς καὶ ἰδεολογικῶς συνυφασμένην μὲ τὰς κοινωνικὰς δήθεν προοδευτικὰς ἀντιλήψεις, τὰς ὁποίας ὑποστηρίζετε. Ἐὰν ἰσχυρίζωμεθα ἡμεῖς, ἰσχυρίσθη ὁ κ. Τσάτσος, ἢ ἄλλος τις ἐκ τῶν κ. συναδέλφων, ὅτι εἰς τὰ κοινωνικὰ προδλήματα εἴμεθα προοδευτικοί, ἀλλὰ εἴμεθα καὶ ἀνενδότως προστηλωμένοι εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς ἐλευθερίας τοῦ Δημοκρατικοῦ Πολιτεύματος καὶ εἰς τὰς ἐθνικὰς παραδόσεις, αἱ ὁποῖαι εἶναι συνυφασμέναι μὲ τὴν ἐλευθερίαν τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ πνεύματος, τὸ ἰσχυριζόμεθα εἰλικρινῶς. Ἐὰν δὲ ὁ κ. Ἡλιοῦ ἀμφισδητῇ τοῦτο, εὑρίσκεται ἐχι ἁπλῶς ἐν ἀδίκῳ, ἀλλὰ προδαίνει σκοπίμως εἰς τὴν διατύπωσιν ἀνακριδῶν πραγμάτων. Ἀλλὰ, οὔτε ὁ κ. Ἡλιοῦ, οὔτε ὁ κινῶν τὴν καρδιὰν τοῦ Ἀρχηγὸς τῆς Ε.Δ.Α., εἶναι τόσον ἀφελεῖς. Ἀμφότεροι εἶναι εὐφυέστατοι καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ φαντάζωνται, ὅτι, εἴτε ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ, εἴτε ἐκτὸς τῆς αἰθούσης ταύτης, θὰ πιστεύσῃ οἱοσδήποτε ὅτι τὸ καθεστὼς, εἰς τὴν ἐπικράτησιν τοῦ ὁποίου ἀποδλέπουν, θὰ ἐπιτρέψῃ εἰς οἱονδήποτε ἐξ ὑμῶν τῶν ἀριστερῶν, νὰ ζῇ, νὰ κινῆται καὶ νὰ σκέπτεται ἐλευθέρως. Ἑπομένως αἱ φράσεις τὰς ὁποίας εἴπατε, εἶναι ἀντίκρυς ἀντίθετοι καὶ πρὸς τὴν ἀλήθειαν καὶ πρὸς τὴν πραγματικότητα, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν ἠθικὴν τάξιν, διότι σοδαρὸς ἄνθρωπος, σεδόμενος τὸν ἑαυτόν του, δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ ὁμιλήσῃ, ὡς ὡμίλησεν ὁ κ. Ἡλιοῦ.

Κ. Μανιαδάκης. Κύριε συνάδελφε, ἐπειδὴ ἐκλείσατε τὴν ὁμιλίαν σας μὲ μίαν ἀποστροφὴν εἰς ἐμέ...

Η. Ἡλιοῦ. Ἁπλῶς, κ. συνάδελφε, ἐνεφάνην εἰς μίαν γνώμην σας, ἡ ὁποία εἶναι ὡραιοτάτη.

Κ. Μανιαδάκης. Σᾶς παρακαλῶ, δὲν ἔχω ἀνάγκην νὰ μὲ συμπληρώσετε, διότι γνωρίζω καλὰ νὰ διατυπώνω τὰς σκέψεις μου καὶ ἐκεῖνο ποὺ θέλω. Καὶ ἐπειδὴ οὐδεὶς δύναται νὰ παρεξηγήσῃ, ἔστω καὶ ἀπὸ συνοπτικότητα, ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα πιστεύω, διότι τὸ τί πιστεύω εἶναι παγκοίνως γνωστόν. Ἐπειδὴ ὅμως ἐπεχειρήθη νὰ παρερμηνευθοῦν αἱ πεπιθήσεις μου, εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ἐξηγήσω εἰς τὴν Βουλήν, ὅτι ὅταν λέγω ὅτι εἶμαι τοποθετημένος ἐθνικῶς δεξιὰ καὶ κοινωνικῶς ἀριστερά, ἐννοῶ τοῦτο. Κοινωνικῶς μὲν δὲν σᾶς δίδω τὸ μονοπώλιον καὶ δὲν σᾶς ἀναγνωρίζω ὅτι μόνον σεῖς θέλετε περισσότερον τὴν κοινωνικὴν δικαιοσύνην εἰς τὸν τόπον μας. Τὴν κοινωνικὴν δικαιοσύνην τὴν θέλομεν κατ' ἐξοχὴν ἡμεῖς ἐνῶ σεῖς θέλετε ἄλλα πράγματα, τὰ ὁποῖα τὰ καμουφλάρετε κάτω ἀπὸ ὡραίας λέξεις, αἱ ὁποῖαι ἀπηχοῦν εἰς τὴν μᾶζαν καὶ σᾶς δημιουργοῦν πλατείαν. Τὴν ἀπόδειξιν διότι εἰς τὴν πραγματικότητα δὲν θέλετε κοινωνικὴν δικαιοσύνην, μᾶς τὴν παρέχει ὁλόκληρον τὸ καθεστὼς τοῦ παραπετάσματος. Τί γίνεται, κ. Ἡλιοῦ, εἰς τὸ παραπέτασμα ἡ ὑπεραξία, ἐπάνω εἰς τὴν προπαγάνδισιν τῆς ὁποίας ἐγίνεν ἡ ἐπανάστασις; Ποῖος τὴν τρώγει τὴν ὑπεραξίαν αὐτήν, ἀφοῦ δὲν δίδεται εἰς τοὺς ἐργάτας; Καὶ ἀφοῦ τὴν τρώγει ἡ νέα τάξις τῶν κρατούντων καὶ τῶν γραφειοκρατῶν, ἐκεῖ εἰς τὸ παραπέτασμα ὁ ἐργάτης παραμένει ἐργάτης, παράγει, ἀλλὰ δὲν ἀπολαμδάνει καὶ ἐπὶ πλέον δὲν διαμαρτύρεται.

Πέραν τοῦ κοινωνικοῦ δήματος, ἡ διαφωνία μας μὲ τὴν ἄκραν ἀριστερὰν εἶναι ἀπόλυτος εἰς τὸ ἐθνικὸν θέμα. Ἡμεῖς πιστεύομεν εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Ἔθνος καὶ θέλομεν Ἑλλάδα. Ἐνῶ σεῖς ἐνδιαφέρεσθε διὰ τὴν δημιουργίαν τῆς πανανθρωπίνης κοινωνίας καὶ δι' αὐτὸ ἐνδιαφέρεσθε ἐξ ἴσου διὰ τὸν μαῦρον, τὸν κόκκινον, τὸν ἄσπρον καὶ τὸν κίτρινον. Ἡμεῖς πιστεύομεν εἰς τὰς παραδόσεις τῆς φυλῆς μας καὶ εἰς τὰς ἀρχὰς μὲ τὰς ὁποίας ἐχομεν γαλουχηθῆ. Σεῖς πιστεύετε εἰς ἄλλα πράγματα, ἔξω τῆς Ἑλλάδος. Καὶ ἡμεῖς θέλομεν νὰ εὐτυχοῦν ὅλοι οἱ ἄνδρωποι, ἀλλὰ πρὸ παντὸς ἐνδιαφερόμεθα διὰ τὴν Ἑλλάδα, διὰ σύνορα καὶ διὰ τοὺς Ἕλληνας.

Η. Ἡλιοῦ. Δὲν θεωρῶ εὔστοχον τὴν παρέμδασιν τοῦ κ. Ἀντιπροέδρου τῆς Κυδερνήσεως, οὔτε τοῦ κ. Μανιαδάκη. Νομίζω, ὅτι ὁ κ. Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυδερνήσεως δὲν μὲ ἐπῆρεν ὑπὸ τὴν προστασίαν του. Ἐγὼ συνήγαγα ἀπὸ συγκεκριμένα στοιχεῖα, ὅτι παρέχετε εἰς τὰ χαρτιὰ μιὰν ἐλευθερίαν, ἀλλά, ἐπαναλαμδάνω, μόνον εἰς τὰ χαρτιά, τὴν ὁποίαν ἡ πραγματικότης καὶ ἡ οἰκονομικὴ ἀνισότης ἀναιρεῖ. Διὰ τῆς λειτουργίας τῶν κανόνων τοῦ πολιτεύματος, ὁμαλῶς ἔρδασεν ἡ παράταξίς μας νὰ ἐμφανίσῃ μίαν περισσοτέραν ἐπιρροήν. Καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς Προεδρίας δίδει τὴν ἐξήγησιν εἰς τὰ ὅσα κατηγγέλθησαν περὶ διώξεων μετὰ τὰς ἐκλογὰς τῆς 11ης Μαΐου, αἱ ὁποῖαι ἐξακολουθοῦν, μίαν ἐξήγησιν τὴν ὁποίαν ἡ Κυδέρνησις ἀπέκρουσε. Τὸ γεγονὸς ὅτι ἐφαρμόζεται ἡ συνταγματικὴ κατοχύρωσις τῆς ἐλευθερίας τοῦ δήματος τούτου, ἀποτελεῖ μῆπως, κατὰ τὸν κ. Ἀντιπρόεδρον, συγκατάδασιν καὶ εἶναι τάχα μεγάλη καλωσύνη νὰ ἀφήνωνται ἐλεύθεροι οἱ δουλευταὶ τῆς Ε.Δ.Α. νὰ ἐκφράζουν τὰς γνώμας των;

Ὡς πρὸς τὸν κ. Μανιαδάκην, ἔχω νὰ εἴπω, ὅτι δὲν νομίζω ὅτι ἐδῶ εἶναι ἡ θέσις μου νὰ ἀναλάδω νὰ ἐξηγήσω τοὺς Νόμους τῆς ἀναπτύξεως ἄλλων Κρατῶν. Νομίζω, ὅμως, ὅτι σήμερον, εἰς μίαν χώραν ποὺ ὑπηρξθη, ὑπάρχει μία πρωτοφανὴς πνευματικὴ καὶ ὑλικὴ ἀνάπτυξις. Ἑκατομμύρια ἐπιστημόνων, καὶ κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν, τὰ παιδιὰ τῶν μουζίκων ποὺ ἔζουσαν κάτω ἀπὸ τὸ κνοὸτο στέλνουν δορυφόρους καὶ πλανήτας εἰς τὸ διάστημα. Αὐτὸ σημαίνει, ὅτι ἕνας λαὸς ποὺ ἀπελευθερώθη ἀπὸ τὴν οἰκονομικὴν κατακρεουργίαν, ἀναπτύσσει τοὺς πόρους τῆς γῆς καὶ τὴν προσωπικότητα τῶν ἀνδρώπων εἰς τὸ ἀνώτατον δυνατὸν ἐπίπεδον. Ἐκεῖνο ποὺ εἶναι ἀπαράδεκτον, ἐπίσης εἶναι τὸ μονοπώλιον τοῦ πατριωτισμοῦ. Ἀφήσατε αὐτὸ εἰς τοὺς συναδέλφους, ὑπάρχουν τόσα ἄλλα θέματα ποὺ δείχνουν τὴν ὑπεροψίαν. Ἡ ἐγκατάλειψις τοῦ Κυπριακοῦ, ἡ ἐγκατάστασις δάσεων, ἡ οἰκονομικὴ ὑποδούλωσις εἰς τοὺς ξένους κύκλους καὶ τὸ ὅτι εἰς τὸν νομόν σας σαπίζουν τὰ ἐπαρχεῖα δεῖτε, διότι δὲν εἶχε τὴν ἀνεξαρτησίαν ἔναντι τῶν ξένων ἡ Κυδέρνησις νὰ ρυθμίσῃ τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον σύμφωνα μὲ τὸ συμφέρον τῶν παραγωγικῶν τάξεων. Διατί, λοιπόν, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐπερωτήσεως διὰ τὸν Τύπον θέλετε νὰ μονοπωλήσετε πατριωτισμόν; Ὁ ἀληθινὸς πατριωτισμὸς ἀπαιτεῖ καὶ θυσίας. Ἡ παράταξίς μας τὰς δίδει ἀφειδῶς. Χάνουν τὰς θέσεις των, τὰς συντάξεις των, ἐκτοπίζονται, φυλακίζονται, ἐν τούτοις ἀγωνίζονται. Αὐτὴ εἶναι ἡ λυδία λίθος τοῦ ἀληθινοῦ πατριωτισμοῦ. Ἡ δερμπαλιστικὴ ἐθνικοφροσύνη ποὺ πληρώνει, ποὺ δίδει θέσεις, πιστήρια καὶ κτίρια, τραπέζας καὶ πλοῖα, κοινωνικὴν προαγωγήν, συμμετοχὴν εἰς τὰ λάφυρα, ἔχει τοὐλάχιστον ἀμφίδολα ἐλατήρια.

Κ. Μανιαδάκης. Αὐτὸ θὰ τῇ ἀστικὸν Κράτος. (Θόρυδος κωδωνοκρουσίαι). Δημοκρατία, ἡ ὁποία ἐπιτρέπει καὶ εἰς τὸ ἄτομον νὰ ἀνέρχεται καὶ εἰς τὸ Κράτος νὰ ἀνέρχεται, ἐνῶ εἰς ἐσᾶς, τὸ ἄτομον θυσιάζεται διὰ τὸ Κράτος.

Η. Ἡλιοῦ. .... (Θόρυδος κωδωνοκρουσίαι)..... δὲν ἔχει καμμίαν σχέσιν μὲ τὸ καθεστώς.....

Κ. Μανιαδάκης. Ἐκεῖ ὁ ἐργάτης παραμένει ἐργάτης καὶ τρῶνε ἄλλοι.

Π. Κανελλόπουλος ('Αντιπρ. Κυβερν.). Ὁ κ. Ἡλιού προέβη εἰς μίαν παρατήρησιν, τὴν ὁποίαν καὶ ἄλλοτε εἶχε διατυπώσει εἴτε ἐξ ἀφορμῆς ἰδικῆς μου σκέψεως καὶ παρατηρήσεως εἴτε ἐξ ἀφορμῆς παρατάξεως, ἄλλου τινὸς συναδέλφου, εἶπεν ὅτι τὸ δικαίωμα, τὸ ὁποῖον ἔχει νὰ ὁμιλῇ ἀπὸ τοῦ βήματος δὲν τὸ ἔχει κατ' ἀνοχήν, ἀλλὰ εἶναι δικαίωμα τὸ ὁποῖον πηγάζει ἀπὸ τὴν λαϊκὴν κυριαρχίαν. Τὸ παραδέχομαι αὐτό. Δὲν μετεχειρίσθη τὶς ἰδίας αὐτὰς φράσεις, ἀλλὰ αὐτὴ εἶναι ἡ ἔννοια τῶν λόγων του. Τὸ παραδέχομαι, ἀλλὰ ἐρωτῶ. Τὸ δικαίωμα αὐτό, τὸ ὁποῖον ἔχει καὶ τὸ ὁποῖον βασίζεται ἐπὶ τοῦ Συντάγματός μας, πόθεν πηγάζει ; Πηγάζει τύποις ἀπὸ τὸ Σύνταγμά μας. Πηγάζει ὅμως κατ' οὐσίαν ἀπὸ τί; Πηγάζει κατ' οὐσίαν ἀπὸ τὸ πνεῦμα, τὸ ὁποῖον ἐμπνέει τὸ Σύνταγμά μας καὶ ὅλοι μας πλὴν ὑμῶν, κ. συνάδελφοι, πλὴν δηλαδή, ἐκείνων ποὺ ἀνήκετε εἰς τὴν ἄκραν 'Αριστεράν. Τὸ ἰδικόν μας πνεῦμα, εἶναι τὸ πνεῦμα τῆς Ἐλευθερίας. Ἡ ἀσυλία, τῆς ὁποίας χαίρετε σεῖς, ὅταν ἀνέρχεσθε εἰς τὸ Βῆμα, δὲν εἶναι ἀσυλία τὴν ὁποίαν ἔχετε κατ' ἀνοχὴν ἡμῶν, εἶναι ἀσυλία τῆς ὁποίας ἀπολαμβάνετε βάσει τοῦ Συντάγματος. 'Αρα βάσει τοῦ πνεύματος, τὸ ὁποῖον διέπει ὅλους ἡμᾶς, πλὴν τῆς 'Ακρας 'Αριστερᾶς. Γνωρίζετε ἄριστα, ὅτι πέραν τῆς δημοκρατίας, ἡ ὁποία ἀνάγεται εἰς τὸ 'Αστυ τῶν 'Αθηνῶν, ἀπὸ ἀπόψεως γενεαλογικῆς, ἠθικῆς καὶ ἱστορικῆς, δὲν ὑπάρχει οὔτε εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ, ἀλλὰ ἡ ὁποία εἶναι πραγματικὴ Δημοκρατία, διότι συνυφάνθη εἰς τὸ 'Αστυ αὐτό, εἰς τὸ ὁποῖον ζῆτε καὶ τὸ ὁποῖον χαίρεσθε καὶ τοῦ ὁποίου τὸν ἥλιον καὶ τὸ φῶς χαίρεσθε, συνυφάνθη ἡ δημοκρατία, παρὰ τὸ γεγονός, ὅτι ἦτο ἀνεπαρκής, διότι ὑπῆρχον οἱ δοῦλοι, τότε μὲ τί; Μὲ τὴν ἐλευθερίαν ἑκάστου ἀτόμου νὰ σκέπτεται καὶ νὰ ὁμιλῇ ὅπως νομίζει, νὰ ἐκφράζῃ τὰς γνώμας του καὶ νὰ ἀγωνίζεται. Βεβαίως, διέτρεχε τὸν κίνδυνον νὰ ἐξορισθῇ καὶ νὰ ἐξοστρακισθῇ, ἀλλὰ ὁ κίνδυνος αὐτὸς ἦτο περιστασιακὸς πάντοτε καὶ ἡ πραγματοποίησις τῶν κινδύνων αὐτῶν δὲν ἀναιροῦσε τὴν βάσιν τοῦ πολιτεύματος ἢ μᾶλλον, τὸ πνεῦμα τῶν 'Αθηνῶν. Αὐτὸ τὸ πνεῦμα, ἀξιότιμοι συνάδελφοι τῆς ἄκρας 'Αριστερᾶς, δὲν εἶναι πνεῦμα σας. Σεῖς ἀποβλέπετε εἰς τὴν κατάργησιν αὐτοῦ τοῦ πνεύματος, αὐτοῦ τοῦ πνεύματος, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι μόνον τὸ πνεῦμα ἀπὸ τὸ ὁποῖον πηγάζει ἡ μόνη δυνατὴ ἔννοια τῆς δημοκρατίας, ἀλλὰ εἶναι καὶ τὸ πνεῦμα, ἀπὸ τὸ ὁποῖον πηγάζει ἡ μόνη δυνατὴ ἰδέα τῆς Ἑλλάδος, κύριοι ἐκπρόσωποι τῆς ἄκρας 'Αριστερᾶς. (Χειροκροτήματα). Ἐγκαταλειπομένου τοῦ πνεύματος αὐτοῦ, δὲν ὑπάρχει πλέον ἴχνος σκέψεως ἑλληνικῆς, ἐγκαταλειπομένου τοῦ πνεύματος αὐτοῦ, δὲν ὑπάρχει, παρὰ ὅσα λέγετε, ἴχνος πραγματικῆς καὶ οὐσιαστικῆς ὄχι τυπικῆς καὶ ἐξωτερικῆς συνειδήσεως ἑλληνικῆς. Ἡ συνείδησις ἡ ἑλληνική, εἶναι συνυφασμένη μὲ αὐτὸ τὸ πνεῦμα καὶ αὐτὸ τὸ πνεῦμα εἶναι ἐκεῖνο, ἐν ὀνόματι τοῦ ὁποίου ἔχετε σεῖς τὸ δικαίωμα νὰ ὁμιλῆτε ἐλευθέρως, ἐνῷ ἄλλοι, σεῖς οἱ ἴδιοι ὡς Ἕλληνες ποὺ ἀνήκετε εἰς τὴν ἄκραν 'Αριστεράν, δὲν θὰ εἴχατε τὸ δικαίωμα νὰ ὁμιλήσετε ἐλευθέρως εἰς τὸ καθεστὼς, τὸ ὁποῖον διὰ τὴν ἐγκαθίδρυσιν τοῦ ὁποίου ἐργάζεσθε, εἰς τὸ καθεστὼς ἐκεῖνον δὲν πρόκειται νὰ πάθωμεν μόνον ἡμεῖς, οἱ ὁποῖοι πιστοὶ εἰς τὰς ἐπιταγὰς τῶν ἀρχαίων 'Αθηνῶν, ἐμμένομεν εἰς τὴν ἐλευθερίαν, εἰς τὴν δημοκρατίαν, εἰς τὸ καθεστὼς ἐκεῖνο νὰ πάθητε καὶ σεῖς, διότι οὔτε σεῖς θὰ ἔχητε τὸ δικαίωμα νὰ σκέπτεσθε καὶ νὰ ὁμιλῆτε ἐλευθέρως.

Ἑπομένως, εἶχον τὸ δικαίωμα καὶ δὲν ἔπρεπε νὰ σᾶς ξενίσῃ ἡ παρέμβασίς μου, νὰ θεωρήσω τὸν ἐπίλογον, εἰς τὸν ὁποῖον κατελήξατε, ὡς ἐπίλογον βασιζόμενον ἐπὶ συνειδητῆς ἀνακριβείας. Εἶσθε πολὺ εὐφυὴς διὰ νὰ παραδεχθῶ ἀφέλειαν. Εἶσθε πολὺ συγκεκροτημένος ἀπὸ ἀπόψεως θεωρητικῆς καὶ πολιτικῆς, ὥστε νὰ παραδεχθῶ οἱανδήποτε σύγχυσιν. Ἔχετε, καὶ αὐτὸ ἐπίσης τὸ ὑπηνίχθην, τόσην ἡρεμίαν καὶ ἀπαλότητα καὶ φυσικὴν ἀλλὰ καὶ τεχνιτήν, ὀφειλομένην εἰς ἐντολήν, ὥστε ἐὰν κατελήξατε εἰς τὴν τελευταίαν φράσιν, κατελήξατε διότι ἔπρεπε νὰ διατυπώσητε τὴν φράσιν αὐτὴν μόνον εἰς τὸν ἐπίλογον καὶ νὰ εἴπητε τί; Καὶ ἔστι ἦτο ἀπολύτως δικαιολογημένη ἡ παρέμβασίς μου. Ὅτι σεῖς μὲν ὑφίστασθε καὶ ἡμεῖς ἀλλὰ καὶ ὁ τύπος βίαν, ἐνῷ εἰς τὸ καθεστὼς ἐκεῖνο, εἰς τὸ ὁποῖον σεῖς θὰ ἠθέλατε νὰ μᾶς ὁδηγήσητε θὰ ὑπῆρχεν ἐλευθερία, διότι πρέπει νὰ συναγάγω καὶ τὸ θετικὸν αὐτὸ συμπέρασμα. Δὲν τὸ εἴπατε, διότι δὲν ἐτολμήσατε. Ἐὰν τὸ εἴπατε, δὲν ἐτολμήσατε νὰ προέβητε εἰς τὴν διατύπωσιν ἑνὸς ἀπ' εὐθείας ψεύδους, προέβητε εἰς τὴν διατύπωσιν διὰ τρόπου πλαγίου τῆς ἀνακριβείας, τὴν ὁποίαν διετυπώσατε. Ἀλλὰ συνάγω τὸ συμπέρασμα, ἐὰν ἐδῶ ὅπου σεῖς ὁμιλεῖτε σύμφωνα μὲ τὸ Σύνταγμα, σύμφωνα μὲ τὸ πνεῦμα, τὸ ὁποῖον μᾶς διέπει, τότε εἰς τὸ καθεστὼς τὸ ὁποῖον θὰ ἠθέλατε νὰ ἐγκαθιδρυθῇ τί θὰ ὑπῆρχε ; Τί ὑπάρχει πέραν αὐτῆς τῆς ἐλευθερίας, τῆς ἐλευθερίας τοῦ λόγου, τῆς ἐλευθερίας τῆς σκέψεως, τῆς ἐλευθερίας τῆς ἀντιπολιτεύσεως, τί ὑπάρχει πέραν ; Δὲν ὑπαρχει παρὰ μία ἀνελευθερία, μία τυραννία καὶ ἰδία ὁλοκληρωτική. Ἑπομένως, ὁ ἐπίλογός σας, ὄχι μόνον ἐβιαιολόγει, ἀλλὰ ἐπέβαλλε τὴν παρέμβασίν μου. Καὶ εἶναι ἀποφασισμένη ἡ Κυβέρνησις νὰ παρεμβαίνῃ ὁσάκις ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου, ἢ καθ' οἱονδήποτε τρόπον γίνεται ἡ διασπορὰ σκέψεων, αἱ ὁποῖαι ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνονται ἀνάιτιοι καὶ ἀθῶαι, ἐνῷ περιέχουν τὸν πυρῆνα τὸν δηλητηριώδη τῆς βαρυτάτης ἀνακριβείας καὶ τὸν δηλητηριώδη ἐπίσης πυρῆνα ὡς πρὸς τὸ μέλλον τῆς ἀρνήσεως τῆς δημοκρατίας καὶ τῆς Ἑλλάδος. Διότι, ὅπως προεῖπον, Ἕλλην εἶναι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἐγεννήθη ἐδῶ εἰς τὰς 'Αθήνας καὶ ὄχι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἐγεννήθη ἀλλοῦ. (Χειροκροτήματα).

Η. Ἡλιού. Κύριε Πρόεδρε, ἐγὼ νομίζω ὅτι ὀρθὸν εἶναι, αὐτὰς τὰς κατηγορίας περὶ προσώπων καὶ παρατάξεων, αἱ ὁποῖαι ἀρνοῦνται τὴν Ἑλλάδα καὶ εἶναι ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος, νὰ τὰς ἀφήσωμεν κατὰ μέρος, ὄχι διότι τὰς φοβούμεθα. Εἴπομεν προηγουμένως, ὅτι ὑπάρχει ἕνας πατριωτισμὸς εἰλικρινής, τοῦ ὁποίου δεῖγμα εἶναι αἱ θυσίαι καὶ ἡ παράταξις αὐτή, ἠμπορεῖ νὰ διαφωνῆτε πρὸς ὅλας τὰς ἀπόψεις της, ἡ παράταξις αὐτή, εἶναι ἡ παράταξις τῶν ἀπείρων θυσιῶν. Στηματοῦν τὴν σταθιοδρομίαν, ἀπολύονται τῶν θέσεων, χάνουν τὸ ψωμί των, ἐκτοπίζονται, φυλακίζονται, χάνουν τὸ ψωμί των ἐλλείψει πιστοποιητικῶν κοινωνικῶν φρονημάτων, ἀλλὰ ἐμμένουν εἰς τὰς ἀπόψεις των καὶ αὐτὸ εἶναι κάτι, τὸ ὁποῖον ἠμπορεῖ καὶ πρέπει καλοπίστως νὰ ἐκτιμηθῇ καὶ ἴσως τύχῃ σεβασμοῦ καὶ ἀπὸ ἐκείνον, ὁ ὁποῖος δὲν συμμερίζεται τὰς ἰδέας των. Δὲν ἀποτελεῖ ἀπόδειξιν πατριωτισμοῦ ἐκεῖνο ποὺ ἀξιοποιεῖται ὑλικῶς καὶ ὁδηγεῖ εἰς τὴν κοινωνικήν, πολιτικὴν ἢ τὴν οἰκονομικὴν εὐδοκίμησιν. Καὶ δὲν εἶναι δυνατόν, νὰ μὴν ἀναμιμνήσκεται ὁ κ. 'Αντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, ὅτι ὑπῆρξεν ὁ θεωρητικὸς καὶ τῆς καταλύσεως τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας εἰς τὸν σύγχρονον κόσμον, ὅπου ὅλοι πρέπει νὰ ἀφήσωμεν τὴν ἐθνικὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ τὴν ἐθνικὴν αὐτονομίαν καὶ νὰ γίνωμεν μέλλη τῆς Εὐρώπης καὶ δὲν ἠξεύρω τί, ὅπως καὶ ἄλλων τινῶν περιέργων ἀπόψεων περὶ ὁλοκληρωτικῶν θυσιῶν τῆς Ἑλλάδος, χάριν τῆς ἐλευθερίας τοῦ κόσμου καὶ περὶ Ζολόττου. Ἂς τὰ ἀφήσωμεν αὐτά. Ἐπῆρε παραδείγματα ἀπὸ τὴν 'Αθηναϊκὴν δημοκρατίαν. Ἐγὼ νομίζω, ὅτι τὸ παράδειγμα ἦτο μᾶλλον ἄστοχον. Βεβαίως, ἀποτελεῖ σέμνυμα τῆς ἱστορίας, ὄχι τῆς 'Αθηναϊκῆς ἐποχῆς, ἀλλὰ τῆς ἱστορίας τῆς ἀνθρωπότητος, διότι ἡ 'Αθηναϊκὴ δημοκρατία εἶχε τότε τόσον χαμηλὴν σταθμὴν ἀναπτύξεως τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων καὶ τῆς τεχνικῆς, ὥστε πράγματι, διὰ νὰ ἀπολαύουν τῶν στοιχειωδῶν ἢ ἀπολύτων πολιτικῶν ἐλευθεριῶν 90.000 πολῖται 'Αθηναῖοι, ἔπρεπε νὰ καταδικασθοῦν εἰς ἐξανδραποδισμὸν 550.000 δοῦλοι, οἱ ὁποῖοι εἰργάζοντο δι' αὐτοὺς διὰ νὰ ἀπολαύουν οἱ 90.000 καὶ νὰ δημιουργηθῇ ἡ δουλοκτητικὴ δημοκρατία.

Σήμερον ὑπάρχει ἡ δυνατότης τῶν ἐλευθεριῶν τῶν οὐσιαστικῶν, ὄχι τῶν ἐλευθεριῶν τῶν γραμμένων εἰς τὰ χαρτιά, ἀλλὰ τῶν συνδυασμένων μὲ τὴν ἀνύψωσιν τῆς ἀνθρωπίνης ἀξιοπρεπείας, μὲ τὴν ἀνάπαυσιν, μὲ τὴν ἐργασίαν, μὲ τὴν μόρφωσιν, μὲ τὴν δυνατότητα σταθιοδρομίας τοῦ καθ' ἑνός, ὅθεν δήποτε καὶ ἂν προέρχεται καὶ ὁποιαδήποτε καὶ ἂν εἶναι ἡ στάθμη τῶν προγόνων του. Ὑπάρχει δυνατότης νὰ τὰ ἀπολαύσουν ὅλοι. Ἀλλὰ ἀπολογεῖται ὁ κ. 'Αντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, ἑνὸς συστήματος, εἰς τὸ ὁποῖον, ἐνῷ ὑπάρχουν αὐ-

ται αί δυνατότητες, θέλει νὰ διατηρῇ εἰς τὴν ὑποδούλωσιν καὶ εἰς τὴν ἀπαθλίωσιν τὰς μεγάλας λαϊκὰς μάζας, διὰ νὰ ὑπάρχῃ ἡ δρὰξ τῶν προνομιούχων φίλων τῆς Κυβερνήσεως.

Π. Κανελλόπουλος (Ἀντιπρ. Κυβερν.). Κύριοι συνάδελφοι, ὀφείλω νὰ ἀπαντήσω εἰς ὅσα πρὸ ὀλίγου εἶπεν ὁ κ. Ἡλιού. Εἶναι γνωστὴ ἡ φρασεολογία εἰς παλαιοτέρας μπροσούρας, τώρα τελευταίαι δὲν ἐκδίδονται τοιαῦται, διότι εἶναι μᾶλλον ξεπερασμένης μορφῆς μπροσοῦραι, εἰς παλαιοτέρας μπροσούρας περιλαμβάνονται αὐτά, ὅσα εἶπεν ἀπόψε. Ἐφθασε μέχρι σημείου νὰ ἐπαναλάβῃ τὰ ἀσήμαντα πεζολογήματα, τὰς ἀσημάντους πεζὰς ἐκείνας θεωρίας, σχετικῶς μὲ τὸ ἄστυ τῶν Ἀθηνῶν. Βεβαίως, ὑπῆρχε δουλειά. Τὸ εἶπον καὶ ἐγώ, ἀλλ' ἀφ' ἧς στιγμῆς ἐγεννήθη τὸ πνεῦμα τῆς ἐλευθερίας, ἡμφισβητήθη ὑπὸ τῶν ἐλευθέρων ἀνθρώπων, σὺν τῷ χρόνῳ, καὶ ὁ θεσμὸς τῆς δουλείας. Καὶ δὲν ἐπέρασαν, παρὰ ὀλίγαι 10ετίαι μετὰ τὸν Ἀριστοτέλην, καὶ ὑπῆρξαν Ἀθηναῖοι ἢ ἄλλοι Ἕλληνες, οἱ ὁποῖοι ἡμφισβήτησαν καὶ τὴν διάκρισιν μεταξὺ ἐλευθέρων καὶ δούλων καὶ τὴν διάκρισιν μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων. Δὲν εἰσέρχομαι ὅμως εἰς τὸ θέμα, διότι τὸ θέμα αὐτό, δὲν ἀνήκει εἰς τὴν αἴθουσαν αὐτήν.

Θὰ ἔπρεπε νὰ γίνῃ εἰδικὴ εἰς ἄλλην αἴθουσαν ἐπιστημονικὴ ἀνάπτυξις αὐτοῦ. Ὁ κ. Ἡλιοῦ ἐπροχώρησε καὶ εἶπεν ὅτι ἡμεῖς εἰς τὰ καθεστῶσα τὰ ὁποῖα ὀνομάζομεν δημοκρατίαν, θέλομεν, διότι αὐτὸ εἶπε καὶ τὸ ἠκούσατε, νὰ διατηροῦμεν εἰς κατάστασιν σκότους καὶ δουλείας ὡρισμένα στρώματα τοῦ λαοῦ. Εἶναι ψεῦδος αὐτὸ τὸ ὁποῖον εἶπε. Γνωρίζει ὅτι εἶναι ψεῦδος, γνωρίζει ὅτι οὔτε οἱ κύριοι, οἱ ὁποῖοι κάθονται εἰς τὴν αἴθουσαν αὐτὴν καὶ ἀνήκουν εἰς τὴν δεξιὰν καὶ εἰς τὸ κέντρον ἀπὸ ἀπόψεως τύπου δεξιὰ καὶ κέντρον, διότι δὲν ἔχομεν αὐτὰς τὰς ἀντιθέσεις ὑπὸ ἔννοιαν ἰδεολογικὴν ἐν Ἑλλάδι, οὔτε ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἀπέστειλαν ἡμᾶς εἰς τὴν αἴθουσαν αὐτὴν ἐπιβιώκουν νὰ κρατήσουν εἰς κατάστασιν δουλείας οἱαδήποτε στρώματα τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Εἶναι ψεῦδος. Τὸ γνωρίζει ὅτι ψεύδεται ἰσχυριζόμενος τοιοῦτόν τι.

Μ. Γαληνός. Εἶναι φράσεις ἐπιτρεπταὶ αὐταί;

Π. Κανελλόπουλος (Ἀντιπρόεδρος Κυβερνήσεως). Βεβαίως εἶναι. Παρακαλῶ οὐδεμίαν διακοπήν. Ὅταν μοῦ ἀποδίδουν καὶ ἀποδίδουν εἰς τὴν παράταξιν τὴν πρόθεσιν τὴν χειροτέραν, ἡ ὁποία ἠμπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ, τὴν πρόθεσιν τῆς καταπιέσεως καὶ τῆς διατηρήσεως ὑπὸ δουλείαν στρωμάτων τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, τότε αὐτὸ τὸ ὁποῖον μοῦ ἀποδίδει εἶναι βαρύτερον ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀποδίδω ἐγὼ εἰς τὸν κ. Ἡλιοῦ ἀποκαλύπτων τὸ ψεῦδος ὑπὸ τοῦ ὁποίου διέπεται ἡ σκέψις καὶ ἡ φρασεολογία του. Γνωρίζει ὁ κ. Ἡλιοῦ, διότι εἶναι εὐφυὴς καὶ κατέχει θεωρητικῶς τὰ πράγματα, γνωρίζει κάλλιστα ὅτι εἰς οὐδεμίαν ἐκ τῶν ἐλευθέρων δημοκρατιῶν ἐπιβιώκεται σκοπίμως ἡ διατήρησις οἱασδήποτε λαϊκοῦ στρώματος εἰς κατάστασιν κακήν. Δουλειὰ ὁπωσδήποτε δὲν ὑπάρχει ὑπάρχει ὅμως συμφορά, ὑπάρχει ἀθλιότης, ὑπάρχει δυστυχία, ὑπάρχει φτώχεια. Ἀγωνιζόμεθα ὅλοι διὰ νὰ μειώσωμεν τὴν φτώχειαν διὰ νὰ ἀντιμετωπίσωμεν τὴν δυστυχίαν. Ἀλλὰ ἀγωνιζόμεθα νὰ τὸ πράξωμεν ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς δημοκρατίας καὶ τῆς ἐλευθερίας καὶ ἐν τῷ πλαισίῳ τῶν παραδόσεων. Πρῶτον, ἀμφισβητῶ ἀπολύτως τὸ γεγονὸς καὶ τὸ ἀμφεσβήτησεν ὀρθότητα καὶ ὁ ἐκ Κορινθίας συνάδελφος ὅτι εἰς τὰς χώρας ὅπου κατηργήθη τὸ ἐλεύθερον καθεστὼς ἐδημιουργήθη διὰ τὸν ἐργάτην ἢ τὸν ἀγρότην κατάστασις εὐδαιμονίας. Ἀφῆσατε τὰς παραβολὰς μὲ οὐρανὸν καὶ γῆν καὶ ἂς μείνωμεν εἰς τὴν γῆν. Ὑπάρχουν καὶ ἐκεῖ ἐργάται δυστυχοῦντες, ὑπάρχουν καὶ ἐκεῖ ἄνθρωποι βασανιζόμενοι καὶ μὴ ἐπικαλῆσθε τὸ γεγονὸς ὅτι εἶναι πρόσφατον — δὲν εἶναι πλέον πρόσφατον — ὅτι εἶναι πρόσφατον, καθεστὼς τῶν μουζίκων, δὲν εἶναι πρόσφατον ὅταν ἔχουν περάσει τόσαι 10ετίαι καὶ δὲν ἠμπορεῖτε νὰ ἐξαπατᾶτε τὸν λαὸν ὅτι θὰ χρειασθῇ ἕνα μεταβατικὸν στάδιον χωρὶς νὰ λέγετε ἐπὶ πόσον χρονικὸν διάστημα θὰ διαρκέσῃ αὐτὸ τὸ μεταβατικὸν στάδιον, τὸ ὁποῖον θὰ ὁδηγήσῃ εἰς τὴν εὐδαιμονίαν. Ὑπάρχουν πτωχοὶ καὶ ἐκεῖ καὶ δὲν ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ διαμαρτυρηθοῦν. Ὑπάρχουν ἐργάται καὶ ἐκεῖ ποὺ ἱδρώνουν καὶ πληρώνονται καμμιὰ φορὰ χειρότερα ἀπὸ τοὺς ἰδικούς μας καὶ δὲν ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ἀπεργήσουν. Ἀφῆσατε αὐτὰς τὰς ψευδολογίας καὶ αὐτὰ τὰ πράγματα, τὰ ὁποῖα δὲν πιάνουν οὔτε εἰς τὴν αἴθουσαν αὐτὴν οὔτε εἰς οἱονδήποτε χωριὸ τῆς Ἑλλάδος, ὅπου οἱ Ἕλληνες χωρικοὶ ἔχουν ἀρκετὸ μυαλὸ καὶ μεγάλη καρδιὰ διὰ νὰ ἀντιμετωπίσουν τὰ ψεύδη αὐτά.

Ἡμεῖς ἀντιθέτως πρὸς ἐκείνους, ἀξιότιμοι συνάδελφοι, καὶ ἀπευθύνομαι αὐτὴν τὴν στιγμὴν πρὸς ὑμᾶς, ἀγωνιζόμεθα καὶ διὰ τὰ δύο. Καὶ διὰ τὴν βελτίωσιν τῶν κοινωνικῶν καὶ οἰκονομικῶν συνθηκῶν μέσα εἰς τὰ ὅρια μιᾶς πτωχῆς χώρας ὅπως εἶναι ἡ Ἑλλάς, χώρας βασανισθείσης ἐπὶ 10ετίας, ἡ ὁποία τόσα ὑπέστη ἀπὸ ἀπόψεως καταστροφῶν ἐκ μέρους ἐκείνων τῶν ὁποίων ἐκπρόσωποι ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ, εἶναι οἱ κύριοι τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς. (Χειροκροτήματα). Ἀγωνιζόμεθα διὰ νὰ βελτιώσωμεν ἐν μέσῳ πραγματικῶν ἀντικειμενικῶν δυσχερειῶν ἀλλὰ καὶ μὲ ἀγωνίαν ψυχῆς τὴν κατάστασιν διότι δὲν εἴμεθα τόσον ἀντικειμενικοὶ ὅσον εἶναι οἱ κύριοι τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς! Εἴμεθα ὑποκειμενικοί, ἔχομεν αἰσθήματα, δὲν τὰ ἐξωστρακίσαμεν, δὲν μᾶς ἐπέβαλε κανένα κόμμα νὰ ξεριζώσωμεν οἱονδήποτε αἴσθημα καὶ ὅταν ἀκόμη ἦτο ἐντονος ὁ ἀγὼν μεταξὺ ἡμῶν καὶ τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς ἐκείνης ξωστάσης τὸ σύνθημα τῆς καταστροφῆς καὶ τῶν φόνων καὶ τῶν σφαγῶν, ὑπῆρξαν πλείσται περιπτώσεις εἰς τὰς ὁποίας καὶ ἐγὼ καὶ ἄλλοι ἐσώσαμεν κομμουνιστὰς ἀπὸ τὸν θάνατον. Τοιοῦτόν τι θὰ ἦτο ἀδύνατον νὰ συμβῇ εἰς τὰς περιπτώσεις τὰς ἰδικάς σας καὶ ἐὰν θέλετε, παραδέχομαι ὅτι καὶ ὁ ἀρχηγός σας καὶ σεῖς, κύριε Ἡλιοῦ, εἶσθε ἄνθρωποι αἰσθηματίαι, δὲν θὰ εἴχατε ὅμως τὸ δικαίωμα νὰ ἀφίσετε εἰς τὰ αἰσθήματά σας τὴν διέξοδον τὴν ὁποίαν ἔχομεν ἡμεῖς τὸ δικαίωμα νὰ δίδωμεν εἰς αὐτά.

Κύριοι συνάδελφοι αὐτὰ τὰ γνωρίζομεν ἡμεῖς καὶ ἐν πολλοῖς τὰ γνωρίζουν καὶ οἱ κύριοι συνάδελφοι, λέγω ἐν πολλοῖς, διότι πιθανὸν τινὲς νὰ ἔχουν παρασυρθῆ, πιθανὸν ἄλλοι πολλοὶ ὄχι πιθανὸν ἀλλ' ἀσφαλῶς πολλοὶ εἶναι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἐψήφισαν τοὺς ἀξιοτίμους συναδέλφους τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς καὶ δὲν τὸ γνωρίζουν, διότι ὑπάρχουν νέοι, οἱ ὁποῖοι δὲν γνωρίζουν τί συνέβη πρὸ 10 ἢ 20 ἢ 50 ἐτῶν ἢ δὲν γνωρίζουν τί συμβαίνει εἰς ὡρισμένας ἄλλας χώρας καὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ διαφωτίσωμεν τὸν λαόν.

Εἶναι τόσα τὰ ψεύδη τὰ ὁποῖα κυκλοφοροῦν κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας ὥστε εἶναι ἀνάγκη δι' ὅλων τῶν μέσων νὰ ἀντιμετωπίσωμεν τὰ ψεύδη αὐτὰ μαλιστα πιστεύω ὅτι ὑπάρχει ἡ ἰσχυρὰ καὶ ἠθικὴ ἀντίστασις τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἀλλὰ χρειάζεται καὶ διαφώτισις τῆς σκέψεως. Ὑπάρχει ἡ ἠθικὴ ἀντίστασις. Ὑπάρχει ἡ καρδία ἀλλὰ πρέπει νὰ ἀναλυθοῦν ὅλα αὐτὰ τὰ ὁποῖα προχείρως σᾶς εἶπον ἀπόψε, πρέπει νὰ ἀναλυθοῦν διεξοδικῶς εἰς τὸν Ἑλληνικὸν λαόν. Καὶ θὰ γίνῃ αὐτὸ καὶ θὰ ἀποκαλυφθῇ τὸ ψεῦδος ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐστηρίχθητε, καὶ ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ὑπὸ τὸ κράτος ἀφελείας ἐψήφισαν, δὲν ἐννοῶ τοὺς πεπεισμένους καὶ φανατικούς, ἀλλὰ τοὺς πολὺ περισσοτέρους οἱ ὁποῖοι ἐψήφισαν εἴτε ἀπὸ ἀντίδρασιν πρὸς ἡμᾶς, πρὸς τὸν πολιτικὸν κόσμον εἴτε διότι παρεσύρθησαν ἀπὸ ἀπατηλὰ συνθήματα, αὐτοὶ ὅλοι θὰ διαφωτισθοῦν συστηματικά. Εἶναι καθῆκον τῆς δημοκρατίας νὰ τοὺς διαφωτίσῃ.

Εἷς βουλευτής. Ὁ βούρβουλας;

Π. Κανελλόπουλος (Ἀντιπρόεδρος Κυβερνήσεως). Ἀφῆσατε, κ. συνάδελφε, τὸν βούρβουλαν. Δὲν τὸν ἐχρησιμοποίησα ποτέ. Σεῖς ἐχρησιμοποιήσατε κονσέρβας. Καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι θὰ ἐχρησιμοποιεῖτο ἐντεῦθεν ὁ βούρβουλας θὰ ἦτο δημοκρατικώτερος ἀπὸ τὶς κονσέρβες. Κύριοι συνάδελφοι, εἰς πραγματικὴν δημοκρατίαν ἐλεύθεροι εἶναι καὶ οἱ ἀρνηταί τῆς δημοκρατίας. Τοῦτο βασίζεται εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ὁποῖον διέπει τὰς δημοκρατίας. Ἔχουν τὸ δικαίωμα καὶ οἱ ἀρνηταί του νὰ ὁμιλοῦν, ἀλλὰ καὶ τὸ πνεῦμα αὐτὸ κάποτε ἐξοργίζεται. (Χειροκροτήματα).

Η. Ἡλιοῦ. Κύριε Πρόεδρε, τὸν λόγον.

Προεδρεύων Β' Ἀντιπρόεδρος κ. Ι. Κοντοβράκης. Παρακαλῶ μὴ συνεχισθῇ ἡ διαλογικὴ συζήτησις.

Κ. Παπαδόπουλος. Δὲν δύναται, κ. Πρόεδρε, νὰ συνεχισθῇ αὐτὴ ἡ συζήτησις.

Η. Ἡλιοῦ. Τὸν λόγον ἐπὶ προσωπικοῦ ζητήματος. (Φωναί, θόρυβος).

Κ. Παπαδόπουλος. Δὲν ὑπάρχει προσωπικὸν ζήτημα.

Προεδρεύων Β' Ἀντιπρόεδρος κ. Ι. Κοντοβράκης. Παρακαλῶ, κ. Ἡλιοῦ, μὲ δυὸ λόγια ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ ζητήματος.

Η. Ἡλιοῦ. Ὁ κ. Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως μαζὶ μὲ ἄλλα ἀσύστατα προσεχώρησε εἰς τὴν συνήθειαν τὴν ὁποίαν καθιέρωσαν ζωηρότεροι συνάδελφοί του, εἰς τὴν συνήθειαν τῆς ἐξυβρίσεως τῶν ἀντιπάλων. Τὰ περὶ ψεύδους καὶ ψεύδεσθε καὶ ψευδολογιῶν τὰ ὁποῖα δὲν εἶχα ἀκούσει καὶ δὲν ἐπερίμενα ἀπὸ τὸν κ. Ἀντιπρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως δὲν εἶναι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μεταβάλουν οὔτε κατὰ κεραίαν τὴν ἀλήθειαν τῶν ὅσων θέτω ἐνώπιον τοῦ Σώματος, καὶ τὸ ποῖος ροβεῖται τὸ ψεῦδος καὶ ποῖος τὴν ἀλήθειαν ἀποδεικνύεται ἀκριβῶς ἀπὸ ὅλην αὐτὴν τὴν μηχάνευσιν περὶ τὸν τύπον τὴν τείνουσαν εἰς τὸ νὰ καταπνιγῇ ἡ φωνὴ ἡ ἀντίθετος, ἡ φωνὴ τῆς ἀληθείας. Ὁμολογῶ, ἐν τούτοις, ὅτι ὑπέπεσα εἰς κάτι τι τὸ ὁποῖον ἂν δὲν εἶναι ἀνακριβεία, εἶναι παράλειψις. Ἀγνοῶν τὸ ἐπίπεδον τῶν ἱστορικῶν γνώσεων τοῦ Σώματος ὑπέθεσα ὅτι ἦτο κοινῶς γνωστὸν ὅτι δὲν ἦτο τόσον πρόσφατος ἡ κατάργησις τοῦ καθεστῶτος τῶν Μουζίκων καὶ τοῦ κνούτου. Ὡστόσο θὰ ἦτο εὐτυχὴς ὁ κ. Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐὰν ἐξακολούθει νὰ ὑπάρχῃ τὸ καθεστὼς ἐκεῖνο, ὁπότε θὰ τὸ συγκατέλεγε εἰς τὸν ἐλεύθερον κόσμον μαζὶ μὲ τὸν ΣΙΓΜΑΝ ΡΗ, τὸν ΤΣΑΝ ΚΑΪ-ΣΕΚ, τὸν ΦΡΑΓΚΟ, τὸν ΣΑΛΑΖΑΡ καὶ τὸν κ. Εὐάγγελον Καλαντζῆν.

Προεδρεύων Β' Ἀντιπρόεδρος κ. Ι. Κοντοβράκης. Ὁ κ. Ἐφραιμίδης ἔχει τὸν λόγον.

Β. Ἐφραιμίδης. Κύριε Πρόεδρε, ἐπειδὴ αἱ ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἐπερωτήσεως τῆς παρατάξεώς μας ἔχουν ἐκτεθῆ καὶ παρίσταται ἀνάγκη νὰ δοθῇ ἡ εὐκαιρία καὶ εἰς ἄλλους συναδέλφους νὰ διατυπώσουν τὰς ἀπόψεις των καὶ ἐπειδὴ ὡσαύτως πρέπει τὸ θέμα αὐτὸ νὰ περιορισθῇ εἰς λογικὰ ὅρια, δι' αὐτὸν τὸν λόγον κατόπιν συνεννοήσεως μὲ τοὺς ἄλλους συναδέλφους τῆς παρατάξεώς μας παραιτούμεθα τοῦ λόγου διὰ νὰ δοθῇ ἡ εὐκαιρία καὶ εἰς ἄλλους συναδέλφους νὰ ὁμιλήσουν.

Προεδρεύων Β' Ἀντιπρόεδρος κ. Ι. Κοντοβράκης. Τὸν λόγον ἔχει ὁ κ. Πρίφτης.

Γ. Πρίφτης. Καὶ ἐγώ, κ. Πρόεδρε, παραιτοῦμαι τοῦ λόγου.

Προεδρεύων Β' Ἀντιπρόεδρος κ. Ι. Κοντοβράκης. Ὁ κ. Μπριλλάκης ἔχει τὸν λόγον.

Α. Μπριλλάκης. Καὶ ἐγώ, κ. Πρόεδρε, ἐπίσης παραιτοῦμαι.

Προεδρεύων Β' Ἀντιπρόεδρος κ. Ι. Κοντοβράκης. Ὁ κ. Μαῦρος ἔχει τὸν λόγον.

Γ. Μαῦρος. Κύριοι βουλευταί, νομίζω, ὅτι τὸ θέμα τῆς ἐπερωτήσεως ἔχει ἐν πολλοῖς ἐξαντληθῆ τοὐλάχιστον ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῆς ἀντιπολιτεύσεως. Ἀνῆλθον εἰς τὸ βῆμα διὰ νὰ εἴπω ὀλίγας τινὰς λέξεις καὶ νὰ προβῶ εἰς συγκεκριμένας προτάσεις αἱ ὁποῖαι ἂν γίνουν δεκταὶ νομίζω ὅτι θὰ ἐξαγάγουν τὴν χώραν ἀπὸ τὸ ἀδιέξοδον εἰς τὸ ὁποῖον περιῆλθε μὲ τὸν τύπον.

Βλέπω, ὅμως, κ. Πρόεδρε, ὅτι ἀπουσιάζουν οἱ ἁρμόδιοι Ὑπουργοί. Οὐδὲν ἐκ τῶν ἁρμοδίων μελῶν τῆς Κυβερνήσεως εἶναι ἐδῶ. Ὅταν ὑπάρχῃ Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ δύο Ὑπουργοὶ ἐπὶ τοῦ Τύπου θὰ πρέπει ὁ εἷς τοὐλάχιστον νὰ εἶναι παρών.

Κ. Ροδόπουλος (Πρόεδρος Βουλῆς). Ἔχετε ἀπολύτως δίκαιον, κ.συνάδελφε, ἀλλὰ τοὺς ἐκάλεσεν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως εἰς τηλεφωνικὴν συνδιάλεξιν. Θὰ ἔλθουν μετ' ὀλίγον.

Μ. Γαληνός. Νὰ διακόψωμεν δι' ὀλίγων διὰ νὰ ἔλθουν οἱ κ. Ὑπουργοί.

Προεδρεύων Β' Ἀντιπρόεδρος κ. Ι. Κοντοβράκης. Διακόπτεται ἡ συνεδρίασις διὰ πέντε λεπτά.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΚΟΠΗΝ

Ὥραν 9.35' μ.μ., ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα Συνεδρίασις ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Α' Ἀντιπροέδρου κ. Β. Βασιλικοῦ.

Προεδρεύων Α' Ἀντιπρόεδρος κ. Β. Βασιλικός. Παρακαλεῖται ὁ κ. Μαῦρος νὰ συνεχίσῃ τὴν ἀγόρευσίν του.

Γ. Μαῦρος. Κύριε Πρόεδρε, νομίζω, ὅτι ἐὰν ληφθῇ ἀπόφασις ἀπὸ τοῦδε περὶ περιορισμοῦ τῶν ἀγορεύσεων εἰς τὸ τέταρτον θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ τερματισθῇ ἡ συζήτησις τὴν προσεχῆ Παρασκευὴν ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεως ταύτης. Ἐφ' ὅσον ὁπωσδήποτε δὲν πρόκειται νὰ τερματισθῇ σήμερον ἡ συζήτησις νὰ λύσωμεν τὴν Συνεδρίασιν καὶ νὰ συνεχισθῇ τὴν Παρασκευήν, ὁπότε μὲ τὸν περιορισμὸν τῶν ἀγορεύσεων εἰς τὸ τέταρτον θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ τερματισθῇ. Μετὰ μάλιστα τὴν παραίτησιν τῶν συναδέλφων τῆς Ε.Δ.Α. ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐγγεγραμμένων νὰ ὁμιλήσουν δὲν θὰ εἶναι μεγάλος.

Π. Κανελλόπουλος (Ἀντιπρ. Κυβερν.). Κύριοι συνάδελφοι, ὅπως πληροφοροῦμαι, εἶναι ἀκόμη πολλοὶ ἐγγεγραμμένοι διὰ νὰ ὁμιλήσουν καὶ φυσικὰ δὲν δύναμαι νὰ γνωρίζω ἐὰν ὅλοι οἱ ἐγγεγραμμένοι θὰ φθάσουν μέχρι τοῦ ἑήματος ἢ θὰ παραιτηθοῦν. Θὰ σᾶς παρακαλέσω, κύριε Μαῦρε, διότι εἶναι ἀκόμη πολλοὶ νὰ κάνουν τὸν λόγον νὰ ὁμιλήσητε ἀπόψε τοσοῦτο μᾶλλον καθόσον ἡ ὥρα δὲν εἶναι περασμένη καὶ ὑπάρχει ἡ δυνατότης τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀγορεύσεώς σας εἰς τὰς ἐφημερίδας.

Γ. Μαῦρος. Ἐγὼ δὲν ὑπέβαλλον ἔνστασιν ἀπαρτίας, ἐὰν ἐπιμένετε θὰ λάβω τὸν λόγον, ἀλλὰ νομίζω ὅτι ἐνώπιον 30 βουλευτῶν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ διεξαχθῇ καὶ συνεχισθῇ τοιαύτη συζήτησις. Πολλοὶ τῶν ἐγγεγραμμένων εἶναι Κυβερνητικοὶ βουλευταί.

Εἶναι ἀσύνηθες νὰ παραιτοῦνται οἱ ῥήτορες τῆς Ἀντιπολιτεύσεως καὶ νὰ μὴ παραιτοῦνται οἱ Κυβερνητικοί, ἡ Κυβέρνησις θὰ ἠδύνατο νὰ πείσῃ τοὺς συναδέλφους αὐτοὺς νὰ παραιτηθοῦν διὰ νὰ συντομευθῇ ἡ συζήτησις.

Π. Κανελλόπουλος (Ἀντιπρ. Κυβερν.). Ἐπειδὴ ἐπιμένετε, θὰ παρακαλέσω καὶ ἐγὼ τὸν κ. Πρόεδρον νὰ λύσῃ τὴν συνεδρίασιν τοσοῦτο μᾶλλον καθ' ὅσον καὶ ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Κόμματος τῶν Φιλελευθέρων διετύπωσε τὴν παράκλησιν νὰ λάβῃ τὸν λόγον πρῶτος κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς ἐρχομένης Παρασκευῆς, ἐφ' ὅσον λοιπὸν ἢ οὕτως ἢ ἄλλως θὰ ὑπάρξῃ ἄλλη συνεδρίασις θὰ ὁμιλήσητε καὶ σεῖς τὴν ἐρχομένην Παρασκευήν.

Προεδρεύων Α' Ἀντιπρόεδρος κ. Β. Βασιλικός. Ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι καθιεροῦται τὸ τέταρτον.

Δ. Λεονάρδος. Ἡ συνεδρίασις λύεται, ἐλλείψει ἀπαρτίας, συνεπῶς δὲν ἠμπορεῖ νὰ ληφθῇ ἀπόφασις περὶ τετάρτου.

Π. Κανελλόπουλος (Ἀντιπρ. Κυβερν.). Ὑπῆρξατε καὶ Ἀντιπρόεδρος τῆς Βουλῆς, κύριε Λεονάρδε καὶ γνωρίζητε πῶς ὁ Κανονισμὸς τῆς Βουλῆς προβλέπει τὴν ἔλλειψιν ἀπαρτίας, ἐν προκειμένῳ δὲν διεπιστώθη ἔλλειψις ἀπαρτίας, ἑπομένως ὁ κ. Πρόεδρος ἔχει πλήρες τὸ δικαίωμα νὰ θέσῃ ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς Βουλῆς τὴν καθιέρωσιν τοῦ τετάρτου διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν.

Κ. Μητσοτάκης. Ἡμεῖς ἐπροτείναμε τὴν καθιέρωσιν τοῦ τετάρτου.

Προεδρεύων Α' Ἀντιπρόεδρος κ. Β. Βασιλικός. Ἡ πρότασις ἦτο τοῦ κ. Μαύρου.

Γ. Μαῦρος. Μάλιστα.

Προεδρεύων Α' Ἀντιπρόεδρος κ. Β. Βασιλικός. Συμφωνεῖ τὸ Σῶμα νὰ καθιερώσωμεν τὸ τέταρτον διὰ τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα καὶ νὰ ἀναβάλωμεν τὴν συζήτησιν διὰ τὴν προσεχῆ Παρασκευήν;

Πολλοὶ βουλευταί. Μάλιστα, μάλιστα.

Μεθ' ὅ, συναινέσει τῆς Βουλῆς, ὥραν 9.50' μ. μ., λύεται ἡ Συνεδρίασις δι' αὔριον καὶ ὥραν 6.30' μ. μ. μὲ ἀντικείμενον ἡμερησίας διατάξεως ἀναφορᾶς, ἐρωτήσεις καὶ νομοθετικὴν ἐργασίαν.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ